III. Testarea pe descendenţi şi/sau colaterali

1. Se stabileşte numele organismului sau al autorităţii responsabile de testare şi numele autorităţii responsabile de calcularea şi publicarea rezultatelor.

2. Se determină valoarea genetica a reproducătorului prin estimarea însuşirilor unui număr adecvat de descendenţi şi, eventual, de colaterali, cu privire la:

a) caracteristicile producţiei de carne sau de creştere:

- se prezintă o descriere detaliata a metodei de control sau se face referire la aceasta ;
- descendenţii şi/sau colateralii trebuie obţinuţi şi trataţi fără discriminare;
- sunt recunoscute trei tipuri de teste după descendenţi şi/sau colaterali:

i) testarea centrală în staţiuni de testare după descendenţi şi/sau colaterali;

ii) testarea după descendenţi şi/sau colaterali planificată în cooperare cu ferme comerciale. Descendenţii şi/sau colateralii pentru testare trebuie să fie aleşi din turme de asemenea manieră încât să fie posibilă o comparaţie între reproducători;

iii) datele colectate cu privire la carcasele identificate ale descendenţilor şi/sau ale colateralilor.

b) caracteristicile producţiei de lapte:

- se stabileşte modelul testului;
- femelele trebuie tratate fără discriminare;
- cantitatea şi compoziţia laptelui este inclusă în calculul valorii de ameliorare;

3. Descendenţii şi/sau colateralii pentru testare trebuie să fie obţinuţi fără discriminare. Toate datele relevante trebuie sa fie utilizate pentru estimarea valorii de ameliorare a animalelor. Influenţele diferite de valoarea genetică a tatălui trebuie să fie eliminate prin procedee adecvate în determinarea valorii sale de ameliorare.

4. Trebuie să fie precizate însuşirile înregistrate (de exemplu sporul în greutate, conversia furajelor, calitatea carcasei, producţia de lapte, compoziţia laptelui, calitatea producţiei de lână, caracterele de reproducţie, fertilitatea, prolificitatea, viabilitatea descendenţilor şi/sau a colateralilor) sau orice alte date relevante.

5. Metoda utilizată pentru estimarea valorii de ameliorare trebuie să fie acceptată ştiinţific, conform principiilor zootehnice stabilite.

MINISTERUL AGRICULTURII, PĂDURILOR ŞI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN
pentru aprobarea Normelor de apreciere a ovinelor şi caprinelor de reproducţie*)

În temeiul art. 26 din Legea zootehniei nr. 72/2002, cu modificările ulterioare,

în concordanţă cu deciziile Uniunii Europene 90/254, 90/255, 90/257 şi 90/258,

având în vedere prevederile Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor şi dezvoltării rurale nr. 790/2005 privind delimitarea competenţelor instituţiilor şi organizaţiilor implicate în transpunerea şi implementarea legislaţiei comunitare din domeniul zootehnic cuprinse în acquis-ul veterinar,

văzând Referatul de aprobare nr. 100.011 din 5 ianuarie 2006 al Direcţiei implementare politici de creşterea animalelor şi procesarea produselor de origine animală,

în baza Hotărârii Guvernului nr. 155/2005 privind organizarea şi funcţionarea Ministerului Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale, cu modificările şi completările ulterioare,

ministrul agriculturii, pădurilor şi dezvoltării rurale emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele de apreciere a ovinelor şi caprinelor de reproducţie, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Agenţia Naţională pentru Ameliorare şi Reproducţie în Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu", în calitate de autoritate competentă, va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

*) Ordinul nr. 22/2006 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2006 şi este reprodus şi în acest număr bis.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă ordinele ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 164/2003, nr. 177/2003, nr. 180/2003 și nr. 182/2003, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 8 aprilie 2003, precum și orice alte dispoziții contrare.

Art. 4. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale,
Gheorghe Flutur

București, 20 ianuarie 2006.
Nr. 22.

ANEXĂ)*

NORME DE APRECIERE A OVINELOR ŞI CAPRINELOR DE REPRODUCTIE

SECTIUNEA 1
ORGANIZAREA ŞI DESFĂŞURAREA CONTROLULUI OFICIAL AL PRODUCȚIEI LA OVINE SI CAPRINE

CAPITOLUL I. Generalități

Art.1 Autoritatea competentă

(1) Agenția Națională pentru Ameliorare şi Reproducție în Zootehnie este autoritatea competentă pentru acreditarea organismelor sau autorităților responsabile pentru controlul oficial al producției, calcularea şi publicarea rezultatelor.

(2) Până la acreditarea organismelor prevăzute la alin. 1), autoritatea competentă va îndeplini următoarele atribuții:

a) este responsabilă pentru activitatea de control oficial al producției;

b) întreține şi actualizează baza de date centrală;

c) efectuează prelucrarea datelor, estimarea valorii de ameliorare, publicarea rezultatelor controlului oficial în buletinul anual de control;

d) organizează şi desfăşoară activitatea de inspecție;

(3) La nivel județean atribuțiile de autoritate competentă sunt îndeplinite de unitățile pentru ameliorare şi reproducție în zootehnie, care îşi desfăşoară activitatea în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Art.2. Organizația de control

(1) Controlul oficial este efectuat de organizații de control acreditate care concesionează această activitate în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Activitatea de control oficial este finanțată din bugetul de stat, iar alocarea sumelor se face în baza contractului de concesiune.

(3) Principalele atribuții ale organizației de control sunt:

a) verifică şi aprobă cererile crescătorilor de animale privind preluarea animalelor în controlul oficial şi asigură personalul necesar pentru efectuarea controlului oficial;

b) întocmeşte graficul de control;

c) execută controlul oficial în arealul pentru care este acreditată;

d) transmite laboratorului zonal probele de lapte pentru analiza calitativă, însoțite de buletinul de control (opțional);

e) instruieşte controlorii cu privire la tehnica efectuării controlului oficial;

f) informează crescătorii de animale asupra obligațiilor ce le revin, conform prevederilor prezentelor norme;

g) constituie baza de date şi transmite datele în baza de date a organismului sau autorității acreditate pentru calcularea şi publicarea rezultatelor, în conformitate cu normele în vigoare;

h) transmite crescătorilor de animale rezultatele controlului oficial, după fiecare control efectuat în fermă, pentru a ajuta la realizarea unui management mai eficient în fermă.

(4) Până la preluarea controlului oficial de către organizațiile de control, acesta va fi efectuat, în continuare, de către personalul unităților pentru ameliorare şi reproducție în zootehnie.

---

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

Art. 3 Controlorii

(1) Controlorii vor fi selecționați în principal, dintre persoane cu studii de specialitate (medii sau superioare) din localitățile unde se află fermele care solicită efectuarea controlului oficial. Aceste persoane trebuie să ofere garanția că pot să-şi exercite funcția în conformitate cu prezentele norme.

(2) Controlorii trebuie să cunoască tehnica de executare a controlului oficial şi să fie prezentați fermierilor unde urmează să-şi desfăşoare activitatea, de către responsabilul organizației de control.

(3) Controlorul este responsabil în primul rând de executarea regulamentară a controalelor în toate fermele pentru care a fost nominalizat.

(4) Controlorul confirmat în funcția sa - în sensul prezentelor norme - primeşte un număr (cod) care va fi aplicat pe toate documentele emise de acesta.

(5) Controlorul este obligat să participe la toate cursurile de instruire privind efectuarea controlului oficial la care este convocat.

(6) In ce priveşte condițiile de angajare, controlorul este supus legislației muncii, putând fi angajat cu norma întreagă, cu fracțiuni de normă, sau alte forme legale, în funcție de numărul de animale din fermele în care execută controlul oficial.

Art.4 Drepturile şi obligațiile crescătorilor

(1) Crescătorul care doreşte să-şi supună efectivul de oi/capre controlului oficial al producției trebuie să depună o solicitare scrisă la organizația de control acreditată să efectueze controlul oficial, în care va menționa şi metoda de control care să fie aplicată.

(2) Crescătorul este liber să aleagă una din metodele de control aprobate.

(3) Crescătorii care solicită intrarea în controlul oficial al producției trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) toate oile/caprele din fermă să fie individualizate şi înregistrate conform sistemului oficial;

b) să utilizeze însămânțarea artificială, monta naturală autorizată sau transferul de embrioni, ca metodă de reproducție pentru efectivele din fermă;

c) să permită efectuarea controlului oficial la întregul efectiv de animale din fermă.

(4) La intrarea în controlul oficial, fiecărei ferme i se atribuie un cod. Atribuirea mai multor coduri este exclusă, chiar dacă efectivul de oi/capre aparținând fermei este împărțit între mai mulți proprietari.

(5) O fermă poate fi retrasă în orice moment din controlul oficial. Crescătorul va anunța aceasta în scris cu cel puțin 30 zile înaintea ultimului control obişnuit. Controlul poate fi reluat, la cererea crescătorului, după cel puțin 12 luni.

Art.5. Restricții

(1) Controlul oficial se efectuează de către controlori străini de fermă. Sunt excluse:

a) persoanele care lucrează în fermă sau care trăiesc în comunitate cu proprietarul animalelor;

b) persoanele interesate financiar în fermă;

c) rude pe linie ascendentă sau descendentă de gradul I.

(2) Crescătorii care solicită una din metodele de control oficial care permite efectuarea controlului de către crescător, vor fi autorizați pentru efectuarea controlului oficial în ferma proprie, de către organizația de control, după efectuarea cursurilor de instruire şi nu vor beneficia de plata manoperei de control oficial.

CAPITOLUL II Finanțarea controlului

Art.6 Cheltuieli pentru controlul oficial

Cheltuielile pentru controlul oficial al producției se suportă din fonduri bugetare, conform prevederilor art. 35, alin (1) lit. a) şi b) din Legea zootehniei nr. 72/ 2002.

Art. 7 Contribuţii publice

(1) In bugetul Ministerului Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale sunt prevăzute fondurile necesare pentru:

- manopera de cântărire şi înregistrare a producţiei de lapte;
- manopera de recoltare şi transport a probelor de lapte (opţional);
- achiziţionarea cântarelor şi pipetelor de lapte;
- achiziţionarea flacoanelor şi ambalajelor pentru probe de lapte (opţional);
- conservanţii pentru lapte (opţional);
- controlul calităţii laptelui (% grăsime şi % proteină) (opţional);
- manopera pentru controlul producţiei de carne;
- manopera pentru controlul oficial al producţiei de lână;
- manopera pentru controlul oficial al producţiei de pielicele;
- dezvoltarea şi întreţinerea sistemului informatic;
- constituirea bazei de date;
- achiziţionarea formularelor tipizate;
- tipărirea şi expedierea către crescători a buletinelor şi documentelor oficiale;
- estimarea valorii de ameliorare.

Art. 8 Contribuţii extrabugetare

(1) Contribuţia crescătorilor care solicită servicii suplimentare celor prevăzute în prezentul regulament.

(2) Alte fonduri atrase, în conformitate cu prevederile legale.

SECŢIUNEA 1.1 CONTROLUL OFICIAL AL PRODUCŢIEI DE LAPTE

CAPITOLUL III Controlul producţiei de lapte la ovine

Art. 9 Definirea caracteristicilor producţiei de lapte

(1) Durata alăptării corespunde perioadei în care mieii sunt alăptaţi de către oaia mamă sau perioadei de alăptare şi muls. Dacă mieii au supt doar în faza colostrală, durata alăptării se consideră a fi zero. Dacă există o perioadă initială de alăptare, producţia de lapte din aceasta este egală ori cu cantitatea de lapte supt în cazul în care nu a existat muls de golire ori cu cantitatea de lapte muls plus laptele supt, dacă a existat şi muls de golire.

(2) Durata perioadei de muls corespunde cu intervalul de timp scurs de la înţărcarea mielului până la încheierea lactaţiei.

(3) Durata lactatiei este egală cu suma, în zile, a perioadei de alăptare (alăptare + muls) şi a celei de muls; deasemeni, este diferenţa, în zile, între data fătării şi data încheierii lactaţiei.

(4) Producţia totală de lapte este producţia de lapte obţinută în cazul lactaţiei cu muls de la fătare (fără perioada de supt).

(5) Totalul de lapte muls este producţia de lapte din perioada mulsului în cazul lactaţiei cu muls după perioada de supt.

(6) Totalul de lapte muls şi supt este suma producţiei de lapte din perioada de supt (lapte supt sau lapte muls şi supt) plus totalul laptelui muls.

(7) Numai producţia de lapte din timpul mulsului poate fi parte a înregistrării de lapte în fermă. Dacă perioada suptului este diferită de zero, producţia de lapte a oii ia în considerare mulsul de după înţărcare şi durata acestei perioade (care începe odată cu înţărcarea mieilor şi se termină la încheierea lactaţiei).

Art.10 Producţia totală de lapte şi producţia de referinţă

(1) Producţia de lapte se calculează pentru perioada de muls, care poate începe după fătare sau după o perioadă de supt.

(2) Organizația de control stabileşte durata standard a lactației pentru fiecare rasă sau categorie de oi, în funcție de sistemul de creştere practicat.

(3) Durata standard a lactației trebuie declarată la publicarea rezultatelor.

Art.11 Mulsul de la fătare

(1) Oile sunt mulse după fătare (odată ce se termină faza colostrală). Durata lactației şi durata perioadei de muls după înțărcare sunt egale (nu se înregistrează faza colostrală). Producția de lapte de după înțărcare este egală cu cea din timpul lactației.

Art.12 Mulsul după o perioadă de supt

(1) Oile sunt mulse după o perioadă de supt sau după una care combină mulsul şi suptul. Producția de lapte de după înțărcare este mai mică decât producția totală de lapte muls şi supt: numai faza descendentă a curbei de lactație este înregistrată în aproape toate cazurile, iar vârful lactației cade în perioada suptului inițial. Durata perioadei de muls de după înțărcare este egală cu cea a lactatiei minus cea a suptului.

Art. 13 Metode de control

Metoda A: Toate controalele sunt efectuate de către un reprezentant oficial al organizației de control.

Metoda B: Toate controalele sunt efectuate de fermier sau reprezentantul său.

Sunt recunoscute ca oficiale şi metodele de control în care nu sunt controlate toate mulsorile . Dacă o fermă este controlată la un control la mulsoarea de seară şi la controlul următor la mulsoarea de dimineață, se foloseşte simbolul T (muls alternativ), dacă ferma este controlată la aceeaşi mulsoare la fiecare control se foloseşte simbolul C (muls corectat).

Art.14 Animalele ce se supun controlului.

(1) Crescătorii pot avea animalele grupate în una sau mai multe turme. Turmele care sunt cuprinse în control trebuie să fie separate de turmele care nu sunt în control. Este interzis ca în turmele aflate în control să se introducă alte animale în perioada de lactație.

Pentru oile aflate în control într-o turmă se ține un inventar de la începutul lactației până la încheierea acesteia.

In momentul în care se execută controlul producției la o turmă, se controlează toate oile, cu excepția celor care alăptează.

Dacă un fermier îşi pastrează oile o parte a anului în turma altui fermier, aceste animale nu se cuprind în control.

Art.15 Primul control

(1) Ziua primului control pentru turmă este situată în intervalul cuprins între ziua 4 şi ziua 15 după începerea mulsului pentru întreaga turmă.

(2) Primul control al producției de lapte pentru o oaie este situat în primele 35 de zile de la separarea completă de miei, cu o toleranță de 17 zile. In consecință, diferența, în zile, de la fătare până la primul control al unei oi este egală cu durata perioadei de alăptare plus 52 de zile (35 + 17). Dacă această diferență este mai mare decât cea descrisă mai sus, pentru animalul respectiv nu se calculează lactațiile (este exclus din control).

Art.16 Frecvența şi numărul controalelor

(1) Frecvența şi numărul controalelor pentru turma. In cazul controlului ambelor mulsori zilnice, intervalul, în zile, între cele două controale succesive este de 30 de zile (cu limite între 28 şi 34 zile) pentru metoda A4, B4, sau 36 până la de 42 zile pentru metoda A5, B5, A6, B6,. Dacă se controlează doar una dintre cele două mulsori zilnice (metoda AT, BT, AC sau BC) intervalul mediu între controale este de 30 zile. Metoda A4 este metoda standard.

(2) Intervalul maxim între două controale succesive pentru aceeaşi oaie este de 70 zile (2 x 35). Dacă intervalul între două controale este mai mare de 70 de zile, se întrerupe controlul pentru oaia respectivă.

(3) Organizația de control poate stabili numărul de înregistrări lunare precum și intervalul maxim dintre primul și ultimul control în perioada de lactație.

Art. 17 Tipul controlului și exprimarea rezultatelor

(1) Singurul control obligatoriu este cel cantitativ (cantitatea de lapte). Testele asupra compoziției chimice sau testele calitative sunt opționale. Controlul cantitativ se referă la cantitatea de lapte produsă de o oaie, în condiții normale de fermă, indiferent de sistemul de muls folosit.

(2) Dacă mulsul este mecanic se recomandă să nu se ia in considerare volumul individual de lapte colectat din ultimele jeturi. Dacă producția din ultimele jeturi este înregistrată, este necesar să fie menționată în prezentarea rezultatelor.

(3) Laptele este măsurat la două mulsori din ziua de control (metoda A și B) sau la una din mulsori, alternativ, la un control la mulsoarea de seară iar la controlul următor la mulsoarea de dimineață (metoda de control AT și BT) sau la aceeași mulsoare la fiecare control (metoda AC și BC).

(4) Laptele este măsurat gravimetric (grame). Cantitatea minimă zilnică testată este de 200 g, cu o eroare de maxim 40 g. Dacă în ziua de control se înregistrează o cantitate de lapte mai mică de 200 g, lactația oii este considerată încheiată.

(5) Cu ocazia controlului, se verifică dacă animalele sunt înmatriculate după sistemul oficial și se verifică datele privind organizarea împerecherilor, evidența fătărilor, verificarea filiației materne/paterne pe baza duratei medii a gestației.

Art.18 Clauze de calculare a lactatiei

(1) Pentru întreaga turmă fermierul trebuie să adopte o singură metodă de înregistrare a laptelui pentru perioada lactației.

(2) Pentru fiecare oaie producția totală de lapte se calculează folosind metoda Fleischmann sau o altă metodă cu acuratete echivalentă, fiind raportată, în funcție de perioada de muls, la perioada lactației de la fătare până la încheierea lactației sau de la întărcare până la încheierea lactației.

(4) Mulsul de la fătare: se calculează producția totală de lapte pe lactație și durata corespondentă a lactației (diferența dintre data încheierii lactatței și data fătării).

(5) Mulsul după o perioadă de supt: se calculează producția de lapte de după înțărcare și durata corespunzătoare perioadei de muls (diferența între data încheierii lactației și cea a înțărcării).

(6) Procedura de calcul trebuie descrisă la publicarea rezultatelor.

Art.19 Dispoziții opționale

(1) Controlul calitativ este opțional. Un asemenea test se poate face în scop experimental în cadrul unei scheme de selectie integrată sau poate fi parte a controlului oficial. Procedura testului calitativ este descrisă de fiecare organizație oficială: obiectivele, frecvența, metoda, categoriile de oi, procentajul și măsurile de supraveghere ulterioare. Analiza conținutului de proteine și de grăsime trebuie facută din aceeași mostră ca și înregistrarea cantitativă.

Art.20 Prezentarea rezultatelor

(1) Producția totală de lapte echivalează cu producția totală de lapte pe lactație în cazul mulgerii de la fătare sau cu producția de lapte în perioada de mulgere în cazul mulgerii după alăptare.

(2) Perioada de muls echivalează cu durata lactației în cazul mulgerii de la fătare sau cu durata perioadei de muls în cazul mulgerii după alăptare.

(3) Este obligatorie prezentarea următoarelor rezultate pentru fiecare rasă, an sau perioadă de muls.

(a) Informații referitoare la controlul producției de lapte:

- organizația ce răspunde de efectuarea controlului;
- metoda de control folosită;
- unitatea de măsură pentru cantitatea de lapte;

- tipul echipamentului de control folosit ;
- organizația responsabilă de calcularea lactațiilor;
- data încheierii lactației: reală sau calculată şi specificarea procedurii de calcul pentru data încheierii lactației calculată;
- data întărcării mieilor (în caz ca există o perioadă de supt): reală sau calculată, indică durata medie a perioadei de supt;
- numărul minim de teste de lapte pe oaie, pentru calculul producției de lapte pe lactație;
- calcularea productiei de lapte, bazata pe durata reală sau standard a mulsului;
- publicarea duratei mulsului: formula de calcul (diferenta dintre date) ;
- existența ajustărilor pentru producția de lapte: tip şi descriere (exemple de ajustări cu privire la vârstă, data fătării, etc) ;
- existenta sistemelor de supraveghere (tip şi descriere).

(b) Informații referitoare la turmele în controlul producției de lapte:
- numărul de ferme în control (anual);
- numărul de oi în aceste ferme (inventar la fătare);
- numărul de oi lactante în aceste ferme (producția de lapte calculată);
- ce sistem de mulgere este folosit:
  - sistemul I: mulgere de la fătare, sau
  - sistemul II: mulgere după o perioadă de alăptare;
- în cazul sistemului II: durata medie a perioadei de supt (în zile) şi descrierea detaliată a fazelor inițiale de supt sau de supt şi muls;
- descrierea obiectivelor reproducției: una sau mai multe fătări pe perioada de muls, vârsta la prima fătare;
- sistemul de muls: mecanic (% de ferme şi oi) sau manual (% de ferme şi oi);
- rezultatele controlului: producția totală de lapte şi durata, producția medie zilnică. Dacă este posibil, rezultatele din producția de lapte sunt prezentate pentru toate lactațiile, în acord cu numărul lactațiilor, fără nici o ajustare.

(c) Informații referitoare la animale: în mod obligatoriu pentru fiecare lactație se vor publica următoarele:
- numărul matricol al oii;
- vârsta la fătare;
- numărul lactației sau categoria de vârstă;
- în cazul alăptării, durata perioadei de alăptare;
- producția totală de lapte (fără corecții);
- durata perioadei de muls;
- producția medie zilnică.

Dacă este posibil, se pot publica şi a alte rezultate:
- diferența (în zile) dintre data fătării şi data primului test;
- maximum de lapte înregistrat (cu stadiul lactației);
- număr total de teste lunare;
- o producție de referință (şi durata standard aleasă).

Art.21 Rezultatele înregistrărilor opționale

(1) Informații referitoare la controlul calitativ:
- obiectivele controlului calitativ (experimental sau selecție);
- descrierea procedeului de recoltare a probelor;
- metodologia de control folosită: mulsorile controlate, frecvența controalelor, categoriile de oi controlate;
- rezultate: procentajul de animale în controlul calitativ față de cele în controlul cantitativ;
- analize: tipul şi metodele de analiză, unitățile de măsură folosite;
- calculele efectuate: descrierea tipurilor de calculații şi publicarea rezultatelor;
- prezentarea rezultatelor medii – rasă, turmă şi oaie;
- existența unui sistem de supracontrol: tip şi descriere.

(2) Rezultate de reproducţie:

- descrierea generală a sistemului de reproducţie (se disting două sisteme: o fătare pe an sau mai multe fătări);
- descrierea metodei de reproducţie folosită: estrus indus şi însămânţare artificială, estrus indus şi montă dirijată, montă naturală;
- vârsta medie la prima fătare, în funcţie de metoda de reproducţie;
- descrierea perioadei de fătare (frecvenţa) pe grupe de vârstă şi metoda de reproducţie;
- fertilitatea medie obţinuta pe grupe de vârstă şi metoda de reproducţie;
- prolificitatea medie pe grupe de vârstă şi metoda de reproducţie.

(3) Alte rezultate opţionale: se pot furniza şi alte rezultate grupate pe rasă, turmă sau oaie, astfel:

- rezultatul cântăririi mieilor la fătare sau înţărcare;
- rezultatul cântăririi oilor la fătare sau la înţărcarea mieilor;
- cauzele reformei;
- frecvenţa mamitelor.

CAPITOLUL IV Controlul producţiei de lapte la caprine

Art.22 Organizarea înregistrării

(1) Controlul oficial cuprinde următoarele înregistrări:

- identificarea animalelor, conform sistemului oficial;
- controlul producţiei de lapte;
- verificarea controlului producţiei de lapte prin inspecţia periodică a fermelor;
- organizarea controlului montelor, folosirea registrului de fătare.

(2) Identificarea iezilor trebuie făcută în maximum 30 de zile de la naştere.

(3) Se supun controlului toate caprele mulse în ziua înregistrării laptelui.

Art.23 Metode de control şi durata lactaţiei

(1) Durata minimă a lactaţiei trebuie să fie de 150 de zile şi maximum de 240 de zile. Durata aleasă trebuie declarată de către organizaţia de control.

(2) Operaţiuni de înregistrare a laptelui:

- stabilirea intervalului ales;
- modul de înregistrare a cantităţii de lapte:
  - de către un reprezentant oficial al organizaţiei de control (metoda **A**):

Intervalul de control (ore)	Intervalul mediu de control (zile)	Număr de înregistrări pe an	Simbol
24	14	26	A_2
24	21	17	A_3
24	28-34	11-13	A_4
24	36	10	A_5
24	42	8-9	A_6
Inregistrare alternativă dimineata/seara	30	12	A_T

Metoda A_4 este considerată standard .

  - de către proprietar sau de către un oficial în colaborare cu proprietarul (metoda **B**):

Intervalul de control (ore)	Media pe un interval de zile	Număr de înregistrări pe an	Simbol
24	30	12	**B**

(3) In cazul vacanţelor anuale, controlul oficial al producţiei de lapte poate fi suspendat pe o perioadă care nu depaşeşte 75 de zile pentru fiecare capră şi/sau pentru

toată turma. In cazul restrictiilor veterinare în zonă, înregistrarea poate fi suspendată pentru o perioadă de până la 100 de zile.

(4) În absența alăptării, primul control nu trebuie efectuat înainte de a 10-a zi de la fătare. In cazul alăptării, controlul trebuie să înceapă după a 40-a zi de la fătare, caz în care calculul producției de lapte se face începând cu a 40-a zi după fătare.

(5) Pentru estimarea producției de lapte pe lactație trebuie efectuate minim trei controale.

(6) Pentru a estima producția de lapte în perioada dintre ultima înregistrare şi înțărcare, se înmulțeşte producția cu un număr de zile egal cu jumătate din intervalul ales.

Art.24 Publicarea rezultatelor

(1)Producția de lapte se exprimă în kg. Cantitățile de lapte pot fi măsurate cu ajutorul oricărui instrument cu o precizie de 20 g.

(2)Cantitatea de lapte rezultată din ultimele jeturi nu se include. Determinarea conținutului de grăsime sau de proteine este opțională.

Art. 25 Stabilirea greutății laptelui, a conținutului de grăsime şi proteină şi metodele de calcul a lactațiilor

(1) Echipamentul folosit pentru cântărirea laptelui trebuie verificat, dacă este posibil, de către o agenție guvernamentală corespunzătoare.

(2) Conținutul în proteină şi conținutul de grăsime se determină din aceleiaşi mostră de lapte. Mostrele trebuie luate după ce laptele muls de la o singură capră a fost bine amestecat. Analiza monstrelor de lapte trebuie efectuată în termen de 24 de ore de la recoltare. Dacă este folosit un conservant, acesta nu trebuie să influențeze analizele mostrei.

(3) Echipamentul folosit pentru determinarea conținutului în grăsime şi proteină trebuie supus unor verificări conform standardelor în vigoare.

(4) Cantitatea totală de lapte şi procentul de grăsime şi/sau proteine vor fi calculate prin una dintre următoare metodele sau printr-o altă metodă care asigură o acuratețe echivalentă.

a) Metoda nr.1: pentru fiecare interval dintre două controale succesive se face un calcul separat al cantității de lapte produs, înmulțind cantitatea de lapte din ziua de control cu numărul de zile din intervalul respectiv. Prin însumarea producțiilor din acele intervale, se obține totalul laptelui produs în întreaga perioadă de lactație. Cantitatea de grăsime şi proteine se obține în acelaşi mod.

Procentul mediu de grăsime şi proteine din lapte este obținut prin înmulțirea cantității de grăsime şi proteină (în kg) cu 100 şi împărțirea rezultatului la cantitatea totală de lapte (în kg).

b) Metoda nr.2: pentru fiecare interval dintre două controale succesive se face un calcul separat prin însumarea cantității de lapte înregistrate la cele două controale şi împărțirea la doi. Rezultatul este înmulțit cu numărul de zile dintre cele două controale. Producția de lapte din timpul lactației se obține prin însumarea producțiilor din toate intervalele.

(5) Cantitatea de grăsime şi proteine se obține în acelaşi mod.

(6) Procentul mediu de grăsime şi proteine se obține folosind metoda 1.

(7) În cazul suspendării controalelor o perioadă de până la 100 de zile, perioada de lactație necontrolată poate fi estimată făcând media între cantitatea de lapte înregistrată la controlul precedent şi ulterior, sau printr-o altă metodă corespunzătoare.

SECȚIUNEA 1.2 CONTROLUL OFICIAL AL PRODUCȚIEI DE CARNE

CAPITOLUL V. Metode de control şi calculul performanțelor

Art.26 Scopul controlului oficial al producției de carne

(1) Prezentele norme reprezintă minimul de cerințe pentru controlul oficial al performanțelor de carne în scopul managementului fermei şi evaluării genetice a animalelor.

(2) Prezentele norme sunt aplicabile pentru controlul oficial al performanțelor de carne la diferite rase şi sisteme de producție.

Art. 27 Metode de control

(1) Sunt recunoscute metodele de control A şi B.

(2) Controlul oficial al producției de carne necesită un sistem de identificare şi înregistrare a mieilor, care include:

- identificarea animalului;
- data naşterii;
- rasa;
- numărul de ordine al fătării prin care i s-a dat naştere;
- sexul;
- identificarea părinților;
- tipul de montă din care a fost obținut sau tipul de produs (produs din fătare cu un singur produs sau gemelară, embriotransfer);
- identificarea fermei unde a fost născut

(3) Controlul oficial poate fi organizat în următoarele tipuri de unități

a) stațiuni de testare;
b) ferme comerciale;
c) abatoare;

Art. 28 Controlul oficial în stațiunile de testare

(1) În stațiunile de testare se organizează controlul oficial al performanțelor proprii pentru masculii destinați reproducției, în vederea estimării valorii de ameliorare a acestora.

(2) Condițiile în care se desfăşoară testarea individuală a masculilor trebuie să fie asemănătoare cu condițiile în care vor fi crescuți descendenții, pentru ca testul să fie mai eficient, în termeni de valoare de ameliorare aşteptată.

(3) Masculii testați pot fi din rase specializate pentru producția de lapte, rase mixte sau rase specializate pentru producția de carne. Masculii pot fi destinați pentru folosire la însămânțare artificială sau montă naturală.

(4) Control oficial se efectuează obligatoriu prin metoda de control A.

(5) Masculii pentru testare trebuie introduşi în stațiune la o vârstă cât mai mică, dar nu mai târziu de vârsta de 2 luni.

(6) Perioada de testare cuprinde două etape:

- etapa I - pretestarea, care durează minimum 4 săptămâni de la data introducerii în stațiune;
- etapa a II- a - testarea propriu zisă, care se încheie la vârsta de 5 luni, +/-0,5 luni.

(7) Masculii în testare se grupează în serii de contemporani de minimum 15 capete, a căror diferență de vârstă nu trebuie să depăşească 1 lună.

(8) Masculii dintr-o serie de contemporani trebuie să provină din mai multe ferme cuprinse în controlul oficial al producției, din mame de berbeci sau țapi şi împerecheri nominalizate.

(9) Pentru fiecare mascul din controlul oficial trebuie înregistrate următoarele date:

- identificarea animalului;

- data cântăririi la începutul perioadei de testare;
- greutatea vie la începutul perioadei de testare;
- data cântăririi la încheierea testării;
- greutatea vie la încheierea testării;

(10) Greutatea vie reprezintă media a cel puțin 2 cântăriri făcute în două zile succesive.

(11) Performanța de referință este sporul mediu zilnic care se calculează prin formula.

Sporul mediu zilnic = $(W_2 - W_1) \times 1000 / (V_2 - V_1)$

în care:

V_1 este vârsta în zile la începutul testării;

V_2 este vârsta în zile la sfârşitul testării;

W_1 greutatea vie la începutul testării;

W_2 greutatea vie la sfârşitul testării;

(12) La terminarea testării se apreciază, prin punctaj (note) dezvoltarea musculaturii şi scheletului precum şi capacitatea funcțională.

Art. 29 Controlul oficial în fermele comerciale

(1) Datele sunt colectate în ordinea obținerii lor, pentru a furniza informații utile fermierilor privind managementul fermei şi pentru evaluări genetice după performanțe proprii şi descendenți.

(2) Animalele introduse în testare pot fi tineret mascul şi femel până la vârsta de 5 luni, care provin din încrucişare între rase specializate pentru producția de lapte şi rase specializate pentru producția de carne, ori din rase pure de lapte sau rase pure de carne.

(3) Controlul oficial se efectuează prin metoda de control A sau B.

(4) Pentru fiecare animal controlat trebuie înregistrate următoarele date:

- identitatea animalului;
- data cântăririi la începutul perioadei de testare;
- greutatea vie la începutul perioadei de testare;
- data cântăririi la sfârşitul perioadei de testare;
- greutatea vie la sfârşitul perioadei de testare ;
- identitatea fermei;

(5) Intervalul dintre prima şi ultima cântărire trebuie să fie de cel puțin 2 luni (60 zile).

(6) La sfârşitul perioadei de testare se apreciază, prin punctaj (note) dezvoltarea musculaturii şi scheletului precum şi capacitatea funcțională.

(7)Performanța de referință este sporul mediu zilnic (SMZ), care se calculează prin formula:

$SMZ = 1000 \cdot (W_2 - W_1) / (V_2 - V_1)$

în care:

V_1 este vârsta în zile la începutul perioadei de testare;

V_2 este vârsta în zile la sfârşitul perioadei de testare;

W_1 este greutatea vie la începutul perioadei de testare;

W_2 este greutatea vie la sfârşitul perioadei de testare.

Art. 30 Controlul oficial în abatoare

(1)Rezultatele comerciale la sacrificare sunt înregistrate în mod obişnuit de către abatoare pentru a veni în întâmpinarea unor cerințe prevăzute în diferite reglementări. Aceste informații sunt obținute în mod obişnuit pentru utilizări comerciale .

(2)Datele înregistrate nu reprezintă performanțe corespunzătoare unei testări în câmp, dar ele pot fi considerate performanțe ale controlului oficial al producției de carne.

(3) Datele sunt colectate în ordinea producerii lor şi sunt utilizate pentru managementul fermei şi pentru evaluările genetice după descendenți.

(4) Animalele controlate pot fi tineret mascul şi femel până la vârsta de 5 luni,care provin din încrucişare între rase specializate pentru lapte şi rase specializate pentru carne, ori din rase pure de lapte sau rase de carne.
(5) Control oficial se efectuează obligatoriu prin metoda de control A.
Carcasele trebuie să fie cântărite şi clasificate în funcţie de sistemul oficial naţional.
(6) Datele trebuie să se obţină de la toate animalele sacrificate din acelaşi grup de animale ţinute pentru acelaşi scop, în aceeaşi locaţie.
(7) Pentru fiecare animal controlat trebuie înregistrate următoarele:
- identitatea animalului;
- identitatea abatorului;
- data sacrificării;
- greutatea comercială oficială a carcasei;
- identitatea fermei de finisare;

(8) Performanţa de referinţă este sporul net zilnic (SNZ), adică greutatea netă a carcasei pe zi-vârstă, calculat după următoarea formulă:

SNZ = (1000·W) / V

în care:

V este vârsta la sacrificare, în zile;
W este greutatea comercială a carcasei, în kg;

SECŢIUNEA 1.3 CONTROLUL OFICIAL AL PRODUCŢIEI DE LÂNĂ
CAPITOLUL VI Tehnica efectuării controlului

Art. 31 Insuşiri apreciate

(1) Producţia de lână se apreciază pe baza unor însuşiri cantitative şi a unor însuşiri calitative. Principalele însuşiri cantitative sunt: cantitatea de lână, lungimea suviţei şi fineţea fibrelor. Principalele însuşiri calitative sunt: ondulaţiile fibrelor, uniformitatea, mătăsozitatea, luciul şi culoarea lânii, forma suviţei şi raportul dintre păr şi puf din şuviţă.

(2) Controlul producţiei de lână are în vedere executarea obligatorie a determinărilor privind cantitatea de lână, lungimea şuviţei şi fineţea fibrelor. Aprecierea celorlalte însuşiri este opţională.

(3) Controlul producţiei de lână la ovinele cuprinse în controlul oficial se efectuează la fiecare tundere şi se înregistrează în evidenţele de selecţie. Cantitatea de lână se determină imediat după tundere prin cântărirea cojocului – lâna brută – fără codina încărcată cu pământ. Lâna miţă nu se adaugă la cantitatea de lână de la tunsul de baza. Cântărirea se face cu cântarul zecimal, cu o exactitate de 0,1 kg. Când ovinele adulte au pierdut lâna, sau o parte din lână, cantitatea de lână tunsă în anul curent nu se înregistrează. La tuns se înregistrează individual cantitatea de lână obţinuta fizic.

(4) Lungimea şuviţei se determină cu cel mult patru săptămâni inaintea tunsului de baza şi se definitivează la al doilea tuns. Măsurarea se face cu riglă metrică, cu o precizie de 0,5 cm. Se măsoară lungimea lânii neîntinse, la mijlocul spetei. Pentru determinarea corecta a lungimii suviţei se va proceda la formarea, cu ajutorul mâinilor, a unei cărări orizontale în zona mijlocie a spetei. In lungul acestei cusături se fixează capătul riglei, perpendicular pe suprafaţa pielii, cu latura gradată în sus. Pe această latură se aşează, prin cădere normală, şuvitele din partea superioară a cusăturii. Lungimea şuviţei se citeşte la diviziunea atinsă de capătul şuviţei.

(5) Finetea fibrei – grosimea firului de lână - se apreciază numai la ovinele cu lână fină şi semifină, pe o şuviţă de lână prelevată din regiunea centrală a spetei şi se exprimă în microni (μ). La ovinele din fermele de elită şi de înmulţire (selecţie) finetea fibrei se determină cu aparatura de laborator, pe probe recoltate înainte de bonitare şi în mod excepţional se poate aprecia de către bonitor cu ochiul liber, folosindu-se şi etaloane comparative.

Finețea fibrelor concură la constituirea punctajului pentru nota lână, acordându-se la ovinele cu lână fină 20 de puncte pentru finețea cuprinsă între 18-22 microni, cu o corecție de minus 3 puncte pentru fiecare micron sub 18 sau peste 22 microni. Pentru ovinele cu lână semifină se acordă 20 puncte pentru finețea de 28-32 microni, cu o corecție de minus 3 puncte pentru fiecare micron sub 28 microni sau peste 32 microni.

(6) Ondulația fibrelor se apreciază numai la rasele cu lână fină, pe suvița de lână smulsă din regiunea spetei (pe care se determină finețea), după numărul de ondulații pe centimetru și forma lor, exprimându-se în note de la 1 la 5:

5 se acordă fibrelor care prezintă ondulații uniforme, bine exprimate, în număr de 9 – 10 pe cm;

4 pentru 7 – 8 ondulații normale pe cm;

3 pentru 3 – 5 ondulații pe cm; joase sau întinse, precum și pentru fibrele supraondulate;

1 sau 2 pentru fibre slab ondulate, cu 1 – 3 ondulații pe cm.

Ondulația fibrelor se poate aprecia cu ocazia bonitării sau în laborator pe probe prelevate pentru finețe.

(7) Luciul și mătăsozitatea se apreciază după intensitatea cu care fibrele de lână reflectă lumina și după senzația de moale-catifelat imprimată degetelor la palpare. Se apreciază în puncte de la 1 la 5 la rasele cu lână fină și semifină și de la 1 la 10 pentru rasele cu lână grosieră, astfel:

SPECIFICARE	LANA FINA SI SEMIFINA	LANA GROSIERA
lână mătăsoasă cu luciu intens	5	10 – 9
lână catifelată cu luiciu normal	4	8 – 7
lână moale cu luciu potrivit	3	6 – 5
lână aspră cu luciu slab	2	4 – 3
lână mată și foarte aspră	1	2 – 1

(8) Culoarea lânii este o însușire foarte importantă pentru calitatea și aspectul produselor textile. Lânurile cele mai valoroase se consideră cele alb-imaculate, urmând în ordine lânurile albe-crem, albe-gri și cele pigmentate. Această însușire se apreciază în funcție de rasă și se notează în puncte, așa cum este reiese din tabelul de mai jos.

NUANTA CULORII	LÂNĂ FINĂ	LÂNĂ SEMIFINĂ SAU GROSIERĂ
lână albă-imaculat	10 - 6	20 – 16
lână albă-crem-gălbui	5 - 4	15 – 11
lână albă-gri	3 - 2	10 – 6
lână albă cu fibre pigmentate pe gât și pe membre	1	5 – 2
lână albă cu fibre pigmentate pe trunchi	0	1

(9) Uniformitatea lânii se apreciază în puncte în funcție de diferența între lungimea suviței de la spată și de la coapsă. Diferența dintre finețea fibrei de la spată și de la fesă și diferențele de grosime și rezistentă de-a lungul fibrelor se apreciază astfel:

SPECIFICARE	PUNCTE	DIFERENȚA LUNGIME (CM)	DIFERENȚA FINETE (MICRONI)	UNIFORMITATEA PE FIBRA
Ovine	10-8	1	2	-
cu	7-6	1.5	3	-
lână	5-4	1.5	4	-
fină	3-2	2	5	strangulată
	1	peste 2	peste 5	lână coaptă
Ovine	5-4	1.5	3	-
cu	3-2	2	5	strangulată
lână	1	peste 2	peste 6	lână coaptă
semifină				

Nu se apreciază la ovinele cu lână grosieră.

(10) Usucul şi randamentul. Usucul reprezintă un produs de secreţie al pielii, care se depune pe fibra de lână, protejând-o de acţiunea agenţilor chimici şi fizici din mediul înconjurător. El contribuie la aspectul şi calitatea generală a lânii, precum şi la randamentul lânii la spălare. Usucul şi randamentul se apreciază după cantitatea usucului, culoarea şi consistenţa acestuia şi după gradul de afectare a lânii de impurităţi şi se notează astfel:

10-8 când usucul este alb, uleios, uniform şi protejează fibrele pe o porţiune de 3/4 - 2/3 din lungime, lâna fiind curată;

7-5 când usucul este galben, de consistenţa vaselinei, protejând fibrele pe cel putin ½ din lungime, în lână constatându-se impurităţi minerale şi vegetale;

4-3 când usucul este portocaliu de diferite nuanţe, fluid sau grunjos, abundent sau în cantitate prea mică, iar lâna conţine o cantitate însemnată de impurităţi în şuviţă.

2-1 când usucul este brun-ruginiu sau verzui, grunjos sau apos, protejând slab fibrele de lână, imprimându-le o culoare galbuie-roscată, iar lâna este foarte încarcată cu impurităţi atât în şuviţa cât şi la suprafaţă.

(11) Desimea lânii se apreciază prin palpare cu podul palmei şi strângerea în mână a lânii de pe diferite regiuni ale corpului, după senzaţia de plin sau mai puţin plin pe care o lasă. Desimea se apreciază şi după lărgimea cărării formată prin desfacerea suviţelor şi după aspectul cusăturii lânii. Desimea lânii se noteaza astfel:

10-7 - lâna foarte deasă; aspectul cojocului compact, cusătura încheiată şi fără cărare deschisă pe linia spinării;

6-3 - lâna deasă; cojocul bine format, cusătura încheiată, dar pe linia spinării suviţele de lână se desfac mai usor lăsând o cărare mai largă pe suprafaţa pielii;

2-1 - lâna rară sau foarte rară; la palpare degetele intră atât în cojoc, lăsând senzaţia de gol în palmă, cojocul pare format din suviţe independente iar pe spinare se formează o cărare largă.

(12) Proporţia fibrelor groase şi fine (păr-puf) în compoziţia şuviţei - se determină numai la ovinele cu lână grosieră şi se apreciază astfel:

10-7 - se acordă la proporţia de 1/4 - 1/3 fibre groase faţă de fibre fine, fără fibre moarte;

6- 4 - când proporţia între fibrele groase şi fine este de 1/5 sau 2/5;

3-1 - când fibrele groase sunt peste 1/2 din cantitate iar lungimea lor este numai cu 1/3 mai mare decât a fibrelor fine (lâna stogoşă).

(13) Forma suviţei se apreciază numai la ovinele cu lână grosieră şi se notează în puncte de la 1 – 10, astfel:

10-7 se acordă lânii în şuviţe clare, neîmpâslite, de forma conică, fibrele fiind puţin ondulate;

6-4 se acordă lânii în şuviţe clare, uşor împâslite, forma suvitei conica sau ascuţită;

3-1 se acordă lânii în şuviţe neclare, împâslite, în formă de trestie, tirbuson sau puternic serpuită (creaţă).

(14) Consecutiv aprecierii însuşirilor menţionate anterior se acordă ,,nota pentru calitatea lânii" prin însumarea punctajului parţial obţinut pentru fiecare din aceste însuşiri şi care sunt sintetizate, pentru punctajele minime şi maxime ce se pot practic realiza, în tabelul următor:

Nota pentru calitatea lânii

INSUSIREA	OVINE CU LÂNĂ FINĂ		OVINE CU LÂNĂ SEMIFINĂ		OVINE CU LÂNA GROSIERĂ	
Lungimea suviței	3	30*	3	30*	1	30**
Finețea fibrei	cca 5	20	cca 2	20	X	X
Ondulația	1	5	X	X	X	X
Luciul și mătăsozitatea	1	5	1	5	1	10
Culoarea	1	10	1	20	1	20
Uniformitatea	1	10	1	5	X	X
Usucul și randamentul	1	10	1	10	1	10
Desimea	1	10	1	10	1	10
Proporția par-puf	X	X	X	X	1	10
Forma șuviței	X	X	X	X	1	10
Total	cca 14	100	Cca 10	100	cca 7	100

* Calculat la lungimea lânii de la 1 – 10 cm (la 365 zile).
** Calculat la lungimea lânii de la 1 la 30 cm.

(15) Insușirile care concură la stabilirea notei pentru calitatea lânii, cu excepția lungimii șuviței, se apreciază o singură dată în viața productivă a animalului, de regulă la tunsul de bază, sau la oricare alt tuns, dacă nu s-au apreciat la tunsul de bază.

(16) Nota pentru calitatea lânii se acordă și dacă bonitarea nu este urmată de tuns în intervalul de 4 săptămâni, după același procedeu, dar fără a se recalcula lungimea șuviței (luându-se în considerare cm determinați la bonitare).

SECȚIUNEA 1.4 CONTROLUL OFICIAL AL PRODUCȚIEI DE PIELICELE

CAPITOLUL VII Bonitarea mieilor după însușirile pielicelei

Art. 32.(1) Aprecierea ovinelor crescute pentru producția de pielicele se bazează pe bonitarea mieilor în prima zi de viață după însușirile pielicelei. Se cuprind în această categorie ovinele din rasa Karakul, metișii de Karakul și ovinele din varietatea Turcană brumărie.

(2)Lucrările de apreciere se organizează la deținătorii care au animale cu apartenența de rasă anterior menționată și care sunt cuprinse în controlul oficial de producție.

(3) Mieii se bonitează după însusirile pielicelei în primele 24 de ore sau în cazuri excepționale cel mai târziu la 48 de ore de la naștere, indiferent de apartenența de rasă sau de starea buclajului pielicelei la această vârstă. Datele obținute la bonitarea mieilor se înregistrează în foaia de bonitare (anexa 5).

(4) Calitatea pielicelelor este determinată de frumusețea și valoarea economică a acestora și depinde de următoarele însușiri mai importante:

a) culoarea și nuanța culorii pielicelelor;
b) buclajul (ansamblul însușirilor);
c) modelarea buclelor;
d) calitatea fibrelor din bucle;
e) luciul buclajului;
f) calitatea pielii.

(5) După culoare și nuanța culorii, în funcție de apartenența de rasă, mieii pentru producerea pielicelelor pot fi:

- negri (arabi);
- brumării (shiras);
- cafenii (comor sau combar);

- suri.
(6) Culoarea neagră este cea mai frecventă şi mai preţuită. Mieii Karakul negru sunt de regulă pigmentaţi pe toată suprafaţa corpului. Petele albe din vârful cozii nu prejudiciază calitatea pielicelei. Petele albe nu sunt admise însă la mieii de reproducţie pe regiunile corporale acoperite cu buclaj de calitate, deoarece depreciază valoarea pielicelei. De asemenea, nu se admit la reproducţie mieii cu pete albe pe cap sau cu fibre albe izolate în buclaj. Se preferă nuanţa neagră – albastruie, care este în general asociată cu un luciu intens. Nuanţa neagră – roşcată este nedorită, având şi un luciu slab.
La bonitare, culoarea şi nuanţa acesteia se apreciază privind mielul de la distanţă de cca. 1 – 1,5 m.
In foaia de bonitare se subliniază, după caz, nuanţele: negru – albăstrui, negru (asemănător nuanţei de creion negru), negru – roşcat (nuanţa roşcat de diferite intensităţi).
(7) Culoarea brumărie este redată de amestecul de fibre negre şi fibre albe. Fibrele albe sunt de regulă mai numeroase şi mai lungi faţă de cele negre.
Culoarea brumărie are trei nuanţe principale, în funcţie de proporţia firelor negre şi a celor albe:
a) brumăriu – deschis: când 80% (70-95%) din totalul fibrelor sunt albe. Pielicelele au de regulă o dungă mediană brumărie mai închisă. Această nuanţă este considerată inferioară, mai ales dacă este foarte deschisă.
b) brumăriu – normal: când 60% (40-70%) sunt fibre albe. Pielicelele cu această nuanţă au o dungă mediană brumărie mai deschisă sau mai închisă. Nuanţa brumăriu-normal este cea preferată.
c) brumăriu – închis: când 25% (10-40%) sunt fibre albe. Această nuanţă este considerată inferioară mai ales dacă fibrele negre nu sunt repartizate uniform.
La culoarea brumărie mai pot exista şi alte nuanţe specifice, în funcţie de variabilitatea raportului între numărul de fibre albe şi negre, astfel:
- nuanţa liliachie, cea mai preferată, când fibrele au un luciu bun, sunt mătăsoase, cele albe fiind foarte clare, iar cele negre intens pigmentate în negru – albăstrui;
- nuanţa oţelului, deasemenea preferată, când se întrunesc condiţiile de mai sus, dar fibrele negre sunt mai numeroase;
- nuanţa sidefie, când numărul fibrelor negre este mai mare, iar fibrele albe sunt mai lungi decât cele negre, formând la suprafaţa pielicelei un voal albicios;
- nuanţa plumburie, brună – gălbuie şi cretată (lăptoasă), care nu sunt dorite, deoarece buclajul are luciul alb sau este chiar lipsit de luciu iar fibrele albe sunt uneori insuficient de clare.
In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: brumăriu – închis, brumăriu – normal sau brumăriu – deschis, adăugându-se nuanţa respectivă (liliachie, de oţel, plumburie, etc.). Pentru uniformitatea culorii se subliniază, după caz, calificativele: bună, mijlocie sau slabă.
Uniformitatea culorii împreună cu nuanţa culorii constitue însuşiri principale ale pielicelelor brumării. Lipsa de uniformitate constitue un defect al acestor pielicele.
Mieii ale căror pielicele au fibre albe repartizate pe extremităţi – cap, membre, vârful cozii, iar pe trunchi numai fibre negre sau fibre albe amestecate cu fibre negre sunt denumiţi caciuri.
Pentru reproducţie se preferă mieii de nuanţă brumăriu normal, cât mai uniformă pe toată suprafaţa pielicelei.
(8)Culoarea comor (kombar)are fibrele arămii, cu nuanţe destul de variate. Aceasta culoare este destul de neuniformă, pielicelele fiind considerate in general inferioare.
Nuanţele culorii comor se apreciază la bonitare ca acelea ale culorii brumării, iar în foaia de bonitare se subliniază, după caz comor – deschis, comor – normal şi comor închis.
(9) Culoarea sur reprezintă efectul combinaţiei de culori pe fibră, mai precis, coloritul diferit pe lungimea fibrei, în general baza fibrei fiind de culoare mai închisă (negru, maron, cafeniu) şi spre vârf, mai deschis (alb, cafeniu, argintiu, galbui, bej, etc.).

In funcție de combinațiile de culori de la baza şi vârful fibrei se obțin diferite nuanțe coloristice, de un deosebit efect estetic, cele mai frecvente fiind:
- nuanța argintie, când la baza fibrele au culoarea negru – intens, iar la vârf, alb sau alb – gri;
- nuanța aurie, când la baza fibrele au culoarea maro – închis spre negru, iar către vârf trece brusc în auriu – deschis;
- nuanța bronzului, când baza fibrei este şatenă, iar vârful este decolorat în alb – gălbui;
- nuanța platinei, când baza fibrei este negru – cafeniu, iar vârful este de culoare crem;
- nuanța chihlimbarului, când baza fibrei este de culoare maron, iar vârful galben clar.

Ca şi în cazul pielicelelor brumării, la cele de culoare sur se apreciază uniformitatea coloritului pe suprafața pielicelii, acordându-se punctaj maxim pielicelelor care au acelaşi colorit pe întreaga suprafață.

In foaia de bonitare se subliniază culoarea, nuanța şi uniformitatea, consemnându-se eventualele particularități.

(10) Buclajul este principala însuşire care determină valoarea economică a pielicelei şi care depinde de conformația şi dispunerea specială a fibrelor grupate sub formă de mănunchiuri direcționate într-un anumit sens, formând bucle. Această dispunere a fibrelor se menține timp de câteva zile după naşterea mielului.

Totalitatea buclelor de pe pielicică constituie buclajul acesteia.

(11) In creşterea ovinelor pentru pielicele se disting două tipuri de buclaj, diferențiate de preponderența formei buclelor pe intinsul pielicelei, astfel:
a) buclaj în formă de tuburi, acestea fiind tipul clasic de bucle - de Buchara - Astrahan;
b) buclaj fără forme tubulare dar cu fibre ordonate în valuri sau oglinzi cu aspect moarat – tipul african.

Tipul buclelor este condiționat de forma în care sunt dispuse fibrele de pe pielicica la naşterea mielului.

(12) Buclajul se apreciază după următoarele însuşiri:
- tipul – forma buclelor;
- mărimea buclelor;
- gradul de închidere a buclelor;
- direcția de înrulare a buclelor;
- uniformitatea buclelor;
- rezistența şi elasticitatea buclelor;
- desimea buclelor;
- modelarea buclelor.

(13) Pielicelele mieilor Karakul, metişi Karakul şi Turcană brumărie prezintă frecvent următoarele tipuri – forme de bucle:
- bucle în formă de tub: tub şi bob;
- bucle inelate: inel, tirbuson, melc, tigau, secera, semiinele;
- bucle desfăcute: impâslite, vata;
- bucle aplatizate: val, tub-plat, moarat;
- bucle combinate: coastă, coamă.

(14) Buclele sub formă de tub sunt cele mai valorose şi preferate, au o formă de țigaretă şi lungimea de peste 12 mm.

Tubul este format prin îndoirea, în aceeaşi direcție, a extremităților fibrelor de la suprafața sa, numite fibre de acoperire, care se îndoaie imediat de la ieşirea lor din piele, formând un cerc aproape complet. Fibrele din interiorul tubului, numite fibre intrânde sau de susținere, sunt mai puțin înrulate, îndoite sub formă de seceră la capăt şi alcătuiesc un suport pentru fibrele acoperite.

După lungime, buclele sub formă de tub se clasifică în tuburi scurte: 12 – 20 mm, mijlocii: 20 – 35 mm, lungi: peste 35 mm.

Tuburile apar foate rar pe pielicele mieilor Turcană brumărie, se întâlnesc mai frecvent la mieii metişi Karakul cu Turcană şi curent la mieii Karakul.

(15) Buclele sub forma de bob au aceeaşi structură ca tubul, fiind însă mai scurte şi având aspectul unui bob de fasole. Bobul are lungimea sub 12 mm şi lărgimea egală cu înălţimea, sau puţin mai mare decât aceasta. După lungime, bobul este mic, sub 8 mm; mijlociu, 8 – 10 mm; mare, 10 – 12 mm.
La Ţurcana brumărie, bobul se întâlneşte mai frecvent pe pielicelele mieilor ameliorati şi foarte rar la cei neameliorati.
(16) Buclele inelate au fibre puţine şi sunt răsucite în spirală turtită, formând un inel cu axul vertical pe piele. Acest tip de buclă este considerat defectuos la mieii Karakul negru. Inelele se întâlnesc mai frecvent la mieii Ţurcană brumărie ameliorată şi în special la mieii Ţurcană neameliorată, pe gât, spate şi coapsă, mai rar pe spinare, şale şi crupă.
Semiinelele se deosebesc de inelele complete prin aceea că, vârfurile din buclă descriu numai jumătate din cerc, în loc de un inel întreg. Semiinelele sunt frecvente la mieii Ţurcană brumărie.
(17) Buclele sub formă de tirbuson au spirale ca la bucla inelată, însă întinsă mai în sus şi cu fibrele rasucite ca un tirbuson.
Tirbusonul este considerat ca o buclă defectuoasă la mieii Karakul şi este caracteristic mieilor de rasă Ţurcană brumărie, la care se întâlneşte mai frecvent pe coapse.
(18) Buclele sub formă de coastă sunt formate din două tuburi aşezate spate în spate, cu înrularea fibrelor în ambele direcţii; din această cauză sunt late şi lungi, de regulă turtite, drepte sau cel mult semirotunde. Coastele, privite de sus, au aspectul acoperişului unei case, cu pante aplecate spre ambele părţi. Aceste bucle sunt considerate defectuoase la mieii Karakul negru.
(19) Buclele sub formă de coamă pot fi considerate ca valuri înalte şi desfăcute şi au forma unor benzi de fibre, mai largi sau mai înguste, despărţite pe linia mediană spre dreapta sau spre stânga. Valoarea pielicelei este mai redusă cu cât bucla are coama mai largă.
(20) Tipul de buclă tigau are un pedicul înalt, alcătuind spre vârf o spirală în formă de măciucă sau bob de piper. Acest tip de bucle este defectuos.
(21) Buclele sub formă de melc au fibre răsucite, axul buclei fiind mai mult sau mai puţin vertical, în formă de tirbuşon gros şi scurt, cu baza mai mare decât vârful. Acest tip de buclă este considerat defectuos.
(22) Buclele sub formă de seceră au fibre aplecate într-o parte, cu gradul de închidere de numai 1/4 sau cel mult 1/2 . Secerile constituie forma de tranziţie de la ,,oglinzi" la şuviţă de lână a ovinelor adulte. Buclele în formă de seceră sunt defectuoase.
(23) Buclele sub formă de vată sunt lipsite de orice modelare, având fibrele îndreptate în diferite direcţii, fără ordine; buclele sunt afânate, moi şi lipsite de elasticitate. Acestea sunt cele mai defectuoase bucle.
(24) Buclajul desfăcut sau afânat, în general este constituit din bucle slab conturate, din grupe de fibre, fără ca să formeze un mănunchi întreg. Această formă de buclă este cea mai defectuoasă şi se întâlneşte mai frecvent la mieii Ţurcană brumărie, în regiunea coapsei, pe abdomen, partea inferioară a coastelor şi flancurilor.
(25) Oglinzile (linsături, lase) au fibrele regulate şi drepte sau puţin curbate şi paralele între ele, fără îndoirea caracteristică a buclelor.
Oglinzile au un luciu intens şi sunt intercalate în bucle regulate. Dacă oglinzile sunt mari, pielicica apare linsă.
Dacă pielicica mieilor Karakul negru este lipsită de buclaj sau are oglinzi pe toată suprafaţa ei, dar cu un luciu pronunţat şi cu ape frumoase, este apreciată în comerţ.
Pielicelele mieilor cu bucle sub forma de valuri largi, aproape linse, care se aseamană cu acelea de la avortoni se numesc ,,breitschwanz".
(26) Buclele sub formă de val pot fi considerate structural tuburi lungi şi plate, a căror lărgime este mult mai mare decât înălţimea, iar gradul de închidere este foarte redus (1/4), rar ajungând la 1/2.

Pielicelele cu valuri sunt apreciate în comert datorită luciului lor, deşi aceste bucle nu au un grad de închidere bun şi pielicelele cu valuri sunt mai puțin valoroase decât acelea cu tub şi bob şi mai puțin durabile.
Berbecuții cu bucle sub forma de valuri nu se vor reține la reproducție.
(27) La bonitare, tipul buclelor se apreciază privind mielul de la distanță de 1-1,5 m pe ambele laturi ale corpului şi stabilind tipul buclelor, de exemplu: tub sau tub şi bob, precum şi dimensiunea (lungimea) acestora, de exemplu: tub lung sau bob mare etc. După posibilitate se pot alcatui colecții de bucle (eşantioane din pielicele prelucrate cu diferite tipuri de bucle) care se folosesc prin comparație pentru determinarea tipului buclelor.
In foaia de bonitare se subliniază, după caz, tipurile de bucle şi dimensiunile constatate şi anume: cu două linii tipul predominant şi cu o linie tipul secundar. Dacă există mai multe tipuri de bucle acestea se notează chiar dacă nu sunt dorite în creştere.
(28) Mărimea buclelor se apreciază în funcție de:
lungimea buclelor;
lărgimea buclelor;
înălțimea buclelor;
gradul de închidere al buclelor.
(29) Lungimea buclelor la tipurile tub şi bob este reprezentată prin suprafața de prindere pe piele a fibrelor care formează bucla, adică distanța de la un capăt la altul al acesteia, masurată în lungul axului ei.
La bonitare lungimea buclelor se măsoară cu sublerul, până la formarea ochiului bonitorului.
(30) Lărgimea buclelor este redată de distanța maximă între ramura ascendentă şi cea descendentă a buclei, adică distanța între punctele cele mai proeminente de pe părțile laterale ale acestor ramuri.
După lărgime, buclele se clasifică în:
- înguste sau mici: cu lărgimea până la 4,5 mm la pielicelele mieilor Karakul negru şi metişi sau până la 5 mm la Karakul brumăriu şi la mieii din varietatea Țurcană brumărie;
- potrivite sau mijlocii: cu lărgimea între 4,5 şi 8 mm la pielicelele mieilor Karakul negru şi metişi sau între 5 şi 10 mm la pielicelele mieilor Karakul brumăriu şi metişi şi cele ale mieilor Țurcană brumărie;
- largi sau mari: cu lărgimea între 8 şi 12 mm la pielicelele mieilor Karakul negru şi metişi sau între 10 şi 14 mm la pielicelele mieilor Karakul brumariu şi metişi şi la Țurcană brumărie;
- prea largi: cu lărgimea peste 12 mm la pielicelele mieilor Karakul negru şi metişi sau peste 14 mm la pielicelele mieilor Karakul brumăriu şi metişi şi la Țurcana brumărie.
Buclele preferate sunt cele de lărgime mijlocie.
(31) Inalțimea buclelor este distanța de la suprafața pielii până la punctul cel mai înalt al buclei (curbura maximă).
Inălțimea buclelor împreună cu lărgimea lor conditionează forma buclelor.
Buclele se clasifică după înalțimea lor în:
- bucle mijlocii: cu înălțimea egală sau aproape egală cu lărgimea;
- bucle joase: cu lărgimea mult mai mare decât înalțimea. Astfel de bucle au de regulă gradul de închidere incomplet, nu sunt compacte întrucat vârfurile fibrelor nu revin la baza lor;
- buclele înalte cu înalțimea mult mai mare ca lărgimea: astfel de bucle au fibrele mai lungi, apar ridicate deasupra pielii, desfăcute şi cu rezistență slabă.

După înălțime mai există bucle pediculate – la care înrularea fibrelor nu începe imediat la ieşirea lor din piele, ci mai sus. Astfel de bucle nu sunt rezistente.

Buclele înalte se întâlnesc mai frecvent pe pielicelele mieilor Karakul brumăriu şi mai des pe acelea ale mieilor Țurcană brumărie.

La bonitare, înalţimea buclelor se apreciază după o anumită rutină, în mod liber, trecând cu mâna peste bucle şi stabilind dacă sunt asezate direct pe piele, au înalţimea normală, sunt pediculate etc.

(32) Gradul de închidere al buclelor este determinat de arcul pe care îl descriu fibrele prin înrularea lor. Acest arc este complet (închis) când vârfurile fibrelor ajung la punctul de unde au plecat. Arcul poate forma numai o jumatate sau un sfert de cerc. Buclele apar mai strânse sau mai compacte cu cât gradul de închidere este mai complet.

Buclele de pe pielicelele mieilor Ţurcană brumărie au gradul de închidere incomple (1/4 – 3/4), încât apar prea dezvoltate şi crescute mai ales la mieii neameliorati.

La bonitare, gradul de închidere al buclelor se determină cu ajutorul unui creion, al cărui vârf se introduce în interiorul buclei, în lungul axului acesteia, desfăcându-se şi scoţând la suprafaţă terminaţiile fibrelor componente. In acest fel se examinează mai multe bucle de pe diferite regiuni corporale, deteminând gradul de închidere predominant şi secundar.

In foaia de bonitare se subliniază după caz: 1/1, 3/4, 1/2 sau 1/4. Stările intermediare între cele patru grade de închidere menţionate se încadrează la unul din aceste grade, mai apropiat de cazul existent.

La buclele cu gradul de închidere de numai 1/4, vârfurile fibrelor componente se văd la suprafaţă, fără a fi nevoie să se desfacă bucla cu vârful creionului, ea fiind aproape desfacută.

(33) La bonitare, mărimea buclelor se stabileste măsurând cu compasul, rigla sau şublerul, lungimea, lărgimea sau alte însuşiri măsurabile ale unui număr de bucle dominante pe pielicica. După obişnuirea ochiului bonitorului, mărimea buclelor se va putea aprecia în mod liber.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: mare; mare - mijlocie; mijlocie; mijlocie - mică sau mică.

Pielicelele cu buclaj mijlociu şi mic sunt cele mai valoroase.

(34) Direcţia de înrulare a buclelor este redată de sensul în care sunt îndoite fibrele din bucle. In mod normal sensul de înrulare este dinapoi spre înainte, adică de la coadă spre cap (cranial) şi de jos în sus şi oblic spre cap. Buclele mai sunt uneori înrulate de la cap spre coadă (caudal). De exemplu: tuburile deformate cu aspect de coaste înguste. Această direcţie de înrulare la buclajul în formă de tub este nedorită.

La bonitare, direcţia de înrulare a buclelor se apreciază trecând cu mâna sau cu peria peste pielicica în direcţia cap spre coadă şi invers.

In cazul când trecând de la cap spre coadă, buclele se desfac, ele sunt înrulate de la coadă spre cap (cranial); dacă ele se aşează mai bine, înrularea este de la cap spre coadă (caudal).

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: coadă - cap; cap - coadă sau mixtă.

Pentru reproducţie se vor reţine numai berbecuţii cu direcţia de înrulare a buclelor de la coadă spre cap, precum şi mieluţele cu direcţia mixtă.

(35) Uniformitatea buclelor este una din însuşirile care contribuie la valoarea pielicelelor; cu cât buclele sunt mai uniforme ca tip şi formă pe suprafaţa pielicelei, cu atât pielicica are o valoare mai mare. Deşi nu există pielicele cu buclaj uniform, totuşi dacă pe aceeaşi pielicică se găsesc 3 – 4 tipuri de bucle, valoarea acesteia este mai mică.

Pe pielicica mielului Karakul calitatea buclelor diferă: buclele cele mai bune se gasesc în partea supero-posterioară (crupă, şale şi spinare); urmează în ordinea calităţii, părtile laterale (partea superioară a coapselor, flancurilor şi coastelor până la spate); pe al treilea loc al calităţii urmează buclele de pe piept şi gât, iar buclele cele mai slabe se găsesc pe cap, stern şi partea mijlocie a abdomenului. Pe partea inferioară a coapselor, buclele apar de multe ori şterse.

Buclele de pe trenul anterior sunt de regulă mai crescute şi mai desfăcute decât cele de pe trenul posterior.

Pe pielicelele mieilor metişi Karakul şi Ţurcană brumărie, buclajul este mai puţin uniform decât pe pielicelele mieilor Karakul de rasă curată.

Buclajul unei pielicele este asimetric când tipul şi calitatea buclelor nu sunt aceleaşi pe ambele părti ale pielicelei. Pielicelele cu buclaj asimetric au valoare mai redusă. Asimetria buclajului este mai frecventă la mieii proveniţi din fătări gemene (se presupune că ar fi urmare a poziţiei defectuoase a fătului în uterul mamei), ţinând cont de varietate şi de gradul de metisare.

La bonitare, uniformitatea buclelor se apreciază de la distanţă, examinând mielul pe ambele laturi ale corpului, privind buclajul în ansamblu şi stabilind dacă există unul sau mai multe tipuri de bucle, care este suprafaţa ocupată de acelaşi tip de bucle şi dacă pe diferite regiuni corporale calitatea buclajului este normal repartizată.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: bună, mijlocie, slabă, foarte slabă.

(36) Desimea buclelor este în functie de distanţa între diferitele bucle şi contribuie la calitatea pielicelei influenţând modelarea şi rezistenţa buclajului.

Pielicelele Karakul şi Ţurcană brumărie sunt mai frumoase şi au o valoare mai mare când au buclele mai dese.

Desimea prea mare dă pielicelei un aspect prea încărcat, iar buclele rare diminuează valoarea pielicelei prin lărgimea prea mare a cusăturilor.

La bonitare, desimea buclelor se apreciază în mod liber, împreună cu lărgimea cusăturilor, privind mielul de la distanţa de cca. 1 m, pe ambele părţi. In foaia de bonitare se scrie: rară, rară spre mijlocie.

(37) Calitatea fibrelor din buclele de pe pielicelele mieilor Karakul şi Ţurcană brumărie este una din însuşirile principale care dosebesc aceste pielicele de cele ale mieilor din celelalte rase şi varietăţi de ovine. Această însuşire a fibrelor, care determină calitatea şi durabilitatea buclajului, depinde de lungimea, grosimea şi elasticitatea fibrelor.

Fibrele mătăsoase dau la pipăire senzaţia care se obţine la trecerea mâinii peste catifea sau mătase.

După calitatea fibrelor se mai deosebesc; fibre moi, care la pipăit se simt ca fibrele de bumbac, fibre aspre (aspre şi groase la pipăit, ca lâna oilor adulte), fibre sârmoase.

Fibrele mătăsoase au totodată luciul cel mai intens, fiind cele preferate.

Fibrele aspre, lânoase, friabile, prea groase sau prea subţiri, prea lungi sau prea scurte dau bucle inferioare şi fără durabilitate.

Calitatea fibrelor se apreciază în ansamblu pe pielicică şi separat pe piept, abdomen, coadă şi membrele posterioare. In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: elastic, mătăsos, normal, dur, aspru, friabil-uscat, moale lânos, peri caduci, etc.

(38) Grosimea fibrelor din bucle contribuie, împreună cu lungimea lor, în mod hotărâtor la calitatea fibrelor şi astfel la luciul, gradul de închidere, rezistenţa şi elasticitatea buclelor.

La pielicelele cu buclaj de calitate, fibrele trebuie să fie potrivit de groase, mătăsoase la pipăit şi elastice. Fibrele prea groase sunt aspre, friabile, nu au gradul de închidere şi nici luciul corespunzător, iar buclajul apare aspru şi lipsit de soliditate. Pe de altă parte, fibrele subţiri sau prea subţiri dau bucle lipsite de soliditate, care se desfac prea timpuriu.

La bonitare, grosimea fibrelor se apreciază trecând cu mâna peste bucle şi frecând între degetul mare şi arătător fibrele din câteva bucle din cele dominante sau din cele secundare, de pe spinare, crupă şi laturile corpului.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: groasă, mijlocie, fină (subţire).

(39) Lungimea fibrelor împreună cu grosimea lor influentează în mod substanţial calitatea fibrelor şi în consecinţă şi calitatea buclajului. Astfel, lungimea fibrelor determină în masură esenţială forma, mărimea, gradul de închidere şi rezistenţa buclelor.

La pielicelele cu bucle de calitate, fibrele trebuie să fie de lungime potrivită, în medie cca 11 mm (8 – 14 mm).

Dintre mieii care au celelalte însuşuri egale, se vor prefera cei care au fibrele de lungime uniformă.

La bonitare, lungimea se apreciază, smulgând câteva fibre dintr-o buclă din cele dominante, de pe greabăn şi măsurând lungimea pe un dublu - decimetru sau – după o oarecare rutină – prin aprecierea liberă.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: foarte lungă, lungă, mijlocie, scurtă, foarte scurtă.

(40) Rezistenţa şi elasticitatea buclajului sunt legate de înalţimea şi gradul de închidere al buclelor, de desimea şi calitatea fibrelor din bucle, cât şi de desimea buclelor între ele (lărgimea cusăturii). Buclele pediculate şi înalte, incomplet închise, cu fibre rare, au rezistenţă slabă.

La mieii Ţurcană brumărie şi metişi, rezistenţa şi elasticitatea buclelor sunt mult mai reduse ca la mieii Karakul negru. De asemenea, aceste însuşiri sunt mai bune dacă nuanţa culorii brumării este mai închisă.

La bonitare aceste însuşiri se apreciază după senzaţia de rezistenţă şi elasticitate mai mare sau mai mică, ce se obţine la trecerea cu dosul palmei în răspăr peste bucle.

- Rezistenţa şi elasticitatea se notează: bună – când buclajul cedează greu la apăsare, fibrele reducându-şi forma iniţială imediat după trecerea mâinii; mijlocie – când fibrele revin mai încet; slabă – când revin după un timp mai îndelungat.

(41) Modelarea buclajului este o însuşire de ansamblu determinată de aşezarea buclelor între ele, cât şi de repartiţia lor pe suprafaţa pielicelei.

Modelarea buclajului, desenul acestuia, depinde de lungimea buclelor pe suprafaţa pielicelei. Când buclele sunt clare, ele dau un aspect de ansamblu sculptat şi plăcut.

Buclajul lipsit de modelare nu are desen frumos.

In ce priveşte felurile modelării, pot exista pielicele cu tuburi paralele, în unghi drept faţă de linia spinării. De la crupă, tuburile coboară pe coapse, asezându-se ca o semilună, apoi pe o linie orizontală, conturându-se un desen în forma de liră. De regulă buclele se asează perpendicular pe linia spinării şi abia mai spre înapoi capată o linie curbă.

Modelarea amestecată are tuburile dispuse în diferite unghiuri între ele, iar liniile pe care sunt asezate sunt neregulate, sinuoase şi în diferite direcţii.

Intre modelările descrise pot exista diferite combinaţii, de exemplu: liră pe crupă şi coapse, iar pe coaste şi spate, modelare amestecată, sau liră şi paralelă, când pe regiunea costală buclele sunt aşezate vertical.

Alte feluri de modelări: modelarea sălbatică – când pe pielicica se găsesc bucle de forme diferite, aşezate neregulat, dezarmonic şi neclare, ceea ce face ca pielicica să nu prezinte valoare.

La bonitare, modelarea se apreciază examinând mai multe grupe de bucle de pe diferite regiuni corporale.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: foarte bună, mijlocie, slabă, iar pentru felul modelării şi al desenului; lira, amestecată, paralelă, neprecisă etc.

(42) Luciul buclelor exprimă însuşirea acestora de a reflecta lumina cu o intensitate mai mare sau mai mică. Aceasta însuşire este una din cele mai importante ale pielicelelor mieilor Karakul şi Ţurcană brumărie şi depinde de structura suprafeţei fibrelor şi de aşezare a lor în bucle.

Pielicelele de calitate trebuie să aibă luciul cât mai pronunţat. Luciul intens se constată de regulă la buclele aşezate în rânduri regulate, cu fibre strâns unite şi cu vârfurile ascunse.

De asemenea au luciul bun pielecelele cu valuri şi oglinzi.

La mieii Karakul brumăriu şi Ţurcană brumărie luciul buclajului este, în general, mai puţin intens ca la mieii Karakul negru. Mieii Ţurcană brumărie ameliorată au luciul buclajului mai bun ca la mieii Ţurcană neameliorată.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: intens – când luciul este asemănător cu cel al unui obiect care sclipeşte puternic în bataia razelor de lumină; foarte bun sau bun – când este mai mult sau mai puţin lucitor; mijlociu – când se aseamană cu luciul dat de un obiect de lac aburit sau de o piele lustruită; slab – când buclele nu reflectă razele de lumină; fără luciu (metalic) – când luciul are nuanţa de pe secţiunea unui metal rupt.

(43) Valoarea pielicelelor Karakul, metişi şi Ţurcană brumărie este condiţionată în măsură apreciabilă de însuşirile pielii.

La pielicelele cu buclaj de calitate, pielea trebuie să fie subţire, densă şi elastică. Pielea cu structură buretoasă nu este de dorit, întrucât este de regulă groasă şi determină formarea de bucle largi, cu însuşiri inferioare, în timp ce pielea subţire şi densă are buclajul mai îngust, cu însuşiri bune şi fibre de calitate.

La bonitare, grosimea şi supleţea pielii se apreciază strângând între degete o cută de piele din regiunea flancului.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: foarte groasă sau groasă – când pielea este şi buretoasă; subţire sau foarte subţire – când este şi densă ; foarte subţire.

Pielicelele cu suprafaţa mai mare sunt superioare.

(44) După aprecierea individuală a mieilor pe baza criteriilor menţionate privind însuşirile pielicelei, se stabileste clasa de bonitare a fiecărui miel după performanţa proprie, ţinând seama de însuşirile apreciate şi notate în foaia de bonitare ; aceasta se face prin însumarea punctelor de la însuşirile subliniate şi se încaderează în clase, în funcţie de totalul punctelor realizate.

In cazul când bonitorul subliniază doua sau mai multe însuşiri (exemplu: tub mijlociu şi bob mare) se face media punctajului stabilit pentru însuşirile respective.

SECTIUNEA 1.5 APRECIEREA MIEILOR DUPĂ CONFORMAŢIA CORPORALĂ-CONSTITUŢIE

CAPITOLUL VIII Aprecierea conformaţiei şi constituţiei la rasa Karakul

Art. 33 Scopul aprecierii este reţinerea la reproducţie a acelor miei care, pe lângă o pielicică cu buclaj de calitate superioară, au caractere de rasă bine exprimate, constituţie bună şi vitalitate ridicată.

Conformaţia corporală şi constituţia se apreciază după caracterele de rasă, forma corpului, urechilor, liniei spinării şi cozii şi după pigmentaţia mucoasei.

Capul caracteristic rasei Karakul este uscăţiv, expresiv, cu profilul nasului berbecat. Capul scurt, larg în partea posterioară şi cu nasul prea berbecat denotă încrucişări cu alte rase.

Urechile sunt blegi, de lungime variabilă şi cu fibre de păr de pe ele adesea ondulate.

Linia superioară urmează la rasa Karakul un traiect ascendent de la grebăn la crupă, după care urmează o teşitură spre baza cozii.

Coada caracteristică rasei Karakul are un depozit de grăsime la baza – sub forma unui sac bilobat sau triunghiular, în special la metişi – şi se termină cu o îndoitură sub forma de „S". Vârful cozii este uscăţiv şi subţire, mai scurt sau mai lung şi în mod normal ajunge până în dreptul jaretului.

La bonitare caracterele de rasă se apreciază prin examinarea regiunilor menţionate.

In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele stabilite de bonitor.

Constituţia la mieii Karakul şi Ţurcană brumărie se poate categorisi în patru tipuri:

constituţie robustă – caracterizată prin sănătate deplină, vigoare şi rezistenţă; mieii sunt de regulă bine conformaţi, au scheletul bine dezvoltat şi osatura puternică;

constituție grosolană – este exagerarea celei robuste; mieii au pielea groasă, țesut conjunctiv subcutanat abundant, scheletul grosolan şi articulatiile proeminente; tipul grosolan nu este de dorit;
constituție fină – caracterizată prin osatură subțire, dar destul de puternică, piele subțire şi elastică;
constituție debilă – este exagerarea tipului fin; mieii au capul îngust, urechile subțiri, chiar străvezii, gâtul lung, scheletul foarte fin, membre subțiri şi relative lungi, piele subțire.
Pentru reproducție se rețin mieii cu constituție robustă şi fină şi se elimină cei cu constituție grosolană şi debilă.
In foaia de bonitare se subliniază, după caz, calificativele: robustă, fină, grosolană sau debilă, cât şi stările de tranzitie între acestea.
Pigmentația mucoaselor este strâns legată de tipul constituțional şi determinarea ei are o deosebită importanță în special la mieii Karakul brumăriu şi Țurcană brumărie, la care s-a constatat existența unui raport strâns între nuanța culorii brumării pe de o parte şi constituție şi vitalitatea ovinelor, pe de altă parte. Mieii brumării albinotici au vitalitatea redusă şi mor, în majoritate de timpuriu, de timpanita cronică. Astfel de miei albinotici, pe lângă constituția debilă sau suprafină, se pot identifica prin nuanța albinotică a culorii mucoasei palatine, a limbii şi irisului, care sunt lipsite de pigment, buzele şi pleoapele de culoare roz deschis, urechile subțiri, cu o pigmentație foarte slabă.

CAPITOLUL IX Aprecierea conformatiei corporale – constitutiei la rasele de lână, lapte şi carne

Art.34 Conformația corporală se apreciază prin examinarea exteriorului, avându-se în vedere armonia de ansamblu, calitățile şi defectele principalelor regiuni corporale, precum şi extinderea lânii.
Constituția se apreciază de asemenea, pe baza datelor de exterior dar exprimă ansamblul de manifestare a funcțiilor vitale ale organismului în relația cu mediul.
Conformația corporală-constituția se apreciază în mod obligatoriu în strânsă relație cu particularitățile definitorii ale raselor sau populațiilor din care fac parte animalele analizate.
Aprecierea conformației corporale- constituției se execută individual, examinându-se extinderea lânii cu ocazia bonitării dinaintea tunsului, iar celelalte însuşiri de conformație şi constituție, imediat după ce s-a efectuat tunsul.
La ovinele din controlul oficial aprecierea conformației corporale-constituției se face o singură dată în viața animalului, la primul tuns, la care se execută bonitarea.
La ovinele la care este necesar să se facă aprecierea în alte perioade decât la tuns, se vor lua în considerare numai elementele de apreciere a caror examinare este posibilă (calitățile şi defectele principalelor regiuni corporale nu se pot aprecia când lâna este prea lungă).
Extinderea lânii pe corp se apreciază după gradul de acoperire cu lână a abdomenului, în principal, a membrelor şi capului, în secundar.
Extinderea se apreciază în funcție de rasă şi se notează astfel:
5 şi 4 – abdomen bine îmbracat cu lâna deasă şi structura suviței clară, iar extinderea lânii pe cap şi membre caracteristice rasei;
3- abdomen îmbrăcat cu lână mai rară şi mai scurtă dar cu structura suviței clară; extinderea pe cap şi membre caracteristică rasei;
2 – extindere slabă a lânii pe abdomen, cu suvița voalată sau împâslită (la rasele Merinos lâna mai puțin abundentă pe cap şi pe membre;
1 – extindere foarte slabă a lânii pe abdomen; lâna rară, împâslită şi încărcată de impurități (la rasele Merinos extindere pe cap până la linia urechilor şi slabă pe membre).
Caracterele de rasă privind extinderea lânii pe corp sunt:

- la rasa Merinos transilvănean: lâna extinsă până la linia ochilor, pe membre până la genunchi (jaret), abdomenul bine îmbrăcat;
- la rasele Merinos de Palas, Merinos de Stavropol, Merinos caucazian: bine extinsă pe cap până la linia ochilor sau până aproape de vârful botului, pe membre până la genunchi (jaret) sau până la ongloane; abdomenul bine îmbracat;
- la rasele Ţigaie şi Ţurcană: lâna mai rară pe abdomen, însă bine acoperit; se admit suprafeţe axilare fără lână mai mari decât la rasele Merinos; pe cap lână se extinde până la linia urechilor, uneori fruntea fiind acoperită; pe membre lâna coboară până la linia dreaptă dusă pe partea inferioară a abdomenului, uneori coborând până deasupra genunchilor şi jaretelor.

Extinderea lânii pe corp, deşi este cuprinsă în aprecierea conformaţiei corporale-constituţiei, se înregistrează separat, fiind însuşire folosită în selecţie.

Rezultatul aprecierii conformaţiei corpoarale-constituţiei se exprimă printr-o notă generală acordată în scara 1-10, astfel:

10-8: se acordă ovinelor bine proporţionate cu trunchiul lung, larg şi adânc, în forma de cilindru; linia spinării dreaptă, crupa uşor teşită, dar largă; gâtul solid şi bine prins cu trunchiul; membrele solide , cu aplomb corect; constituţia robustă sau spre fină; extinderea lânii pe corp de minimum nota 4.

La berbecii din rasele cu lână fină se cer 2-3 falduri în regiunea gâtului, ambele testicule coborate şi normal dezvoltate.

La oi se cere ca ugerul să fie bine dezvoltat, globulos, simetric şi integru.

7-5 se acordă ovinelor cu conformaţie proportionată, cu linia spinării uşor înşeuată, abdomen voluminos, gât relativ subţire şi uşor retezat la prinderea cu trunchiul; trunchi şi crupă mai puţin largi şi membre solide însă cu mici defecte de aplomb; constitutţe robustă spre fină sau robustă spre grosolană; extinderea lânii de minimum nota 2.

4-1 se acordă ovinelor cu conformaţie mai puţin proporţionată, înalte pe picioare, cu trunchi lung, supt şi îngust, linia spinării înşeuată sau arcuită; crupa mult teşită şi îngustă; gât lung, slab îmbrăcat cu musculatură, prins defectuos cu trunchiul; defecte de aplomb accentuate; constituţie tipică altui tip morfoproductiv, grosolană sau fină; extinderea lânii pe corp de minimum nota 2.

Nota generală rezultată din aprecierea conformaţiei-constituţiei se înmulţeşte cu coeficientul 4 şi se obţin punctele pentru conformaţie corporală-constituţie.

In cazul aprecierii conformaţiei corporale-constituţiei în alte perioade decât la tuns, nota acordată se micşorează cu 2 puncte atât în cazul când nu s-a putut aprecia desimea, cât şi în cazul când datorită lungimii lânii nu s-au putut examina regiunile corporale.

CAPITOLUL X Individualizarea şi înregistrarea animalelor

Art.35 (1) Animalele cuprinse în controlul oficial trebuie să fie individualizate şi înregistrate oficial iar numărul matricol să fie unic pentru fiecare animal şi niciodată reutilizat.

(2) Metoda de individualizare şi înregistrare este cea aprobată prin legislaţia în vigoare.

(3) Controlul oficial va oferi indicaţii reale privind identitatea, sexul, rasa, originea şi data naşterii animalului.

(4) Originea unui animal va fi înregistrată prin numărul matricol al părinţilor acestuia, aşa cum rezultă din documentele de înregistrare a montei sau însămânţării artificiale, iar identitatea animalului va fi înregistrată prin numărul matricol, rasa, sexul şi data naşterii animalului care trebuie înregistrate imediat după fătare.

(5) Identitatea (număr matricol, cod) femelei montate şi a masculului care a efectuat monta sau, în cazul însămânţărilor artificiale a masculului de la care provine materialul seminal, trebuie înregistrată în fermă în ziua efectuării montei sau însămânţării artificiale.

(6) Organizația de control va înregistra informațiile privind monta sau însămânțarea artificială cât mai repede posibil, dar nu mai târziu de o lună de la data efectuării montei. Sexul şi numărul matricol al descendenților trebuie înregistrate în ziua fătării şi notificate organizației de control cel târziu până la prima vizită pentru controlul oficial care succede fătarea.

(7) În cazul transferului de embrioni, înregistrarea trebuie să cuprindă mama genetică, mama receptoare şi tatăl.

(8) In cazul în care ferma nu a mai fost cuprinsă în controlul oficial şi nu se cunoaşte originea animalelor, identitatea va fi stabilită numai pe baza numărului matricol.

(9) Controlorul trebuie să verifice identitatea animalelor la începutul lactației şi înaintea fiecărui control.

SECTIUNEA 2
CAPITOLUL XI INSPECȚIA CONTROLULUI OFICIAL.

Art.36 Inspecția controlului oficial

(1)Pentru ca un control să aibă caracter oficial, metodele prin care este efectuat controlul şi sunt procesate datele de control trebuie verificate prin inspecție şi supracontrol de către persoane autorizate.

(2)Inspecția şi supracontrolul trebuie efectuat la 5 – 10% din numărul total de controale oficiale efectuat pe parcursul unui an de control, astfel:

a) supracontrolul este efectuat de personalul organizațiilor de control, autorizat în acest scop;

b) inspecția este efectuată de personalul autorității competente pentru activitatea de ameliorare şi reproducție în zootehnie.

Art.37 Norme pentru verificarea originii şi descendenței

(1) Pentru datele de origine şi descendență, trebuie făcute următoarele verificări:

a) dacă animalul montat este corect identificat;

b) dacă masculul care a efectuat monta este corect identificat;

c) dacă data naşterii se încadrează în +/- 6% din lungimea medie a gestației față de data montei;

d) dacă descendentul animalului montat este corect identificat;

e) dacă masculul care a montat este verificat, fie prin evidențele de IA, fie prin evidențe din care rezultă că masculul care a efectuat monta a fost în fermă în ziua montei sau prin declarația medicului veterinar (ex. în cazul transferului de embrioni).

(2)Suplimentar, pot fi făcute următoarele verificări:

a) verificarea părinților genetici pentru rasele de lapte cu ajutorul grupelor sangvine sau altor metode recunoscute;

b) inspecția vizuală a descendenților.

Art. 38 Norme pentru inspecția şi supracontrolul activității de control oficial

(1)Inspecția şi supracontrolul trebuie să verifice următoarele aspecte:

a) controalele oficiale să fie efectuate prin metode şi cu echipamente aprobate de ICAR şi prevăzute în documentația de lucru a controlorilor;

b) echipamentele de control să fie instalate corespunzător, calibrate şi utilizate corect;

c) animalele din controlul oficial să fie identificate corespunzător;

d) detectarea şi identificarea informațiilor lipsite de precizie prin verificări de rutină;

e) înlocuirea datelor incorecte sau ştergerea lor;

(2) Persoana care face inspecția sau supracontrolul nu are voie să efectueze controlul oficial şi prelucrarea datelor;

(3) Persoanele cu atribuţii de inspecţie şi supracontrol nu pot fi împiedicate să-şi exercite mandatul iar proprietarul animalelor şi controlorul trebuie să pună la dispoziţia acestora toate documentele solicitate;

Art. 39 Recomandări pentru inspecţia şi supracontrolul activităţii de control oficial

(1) Se recomandă:

a) Supracontrolul să fie parte a activităţii de control oficial, iar ocazional să se facă verificări suplimentare;

b) Rezultatele inspecţiei activităţii de controlul oficial să fie raportate organizaţiei de control, prin rapoarte anuale;

c) Inspecţia să fie repetată ocazional în ferme , turme sau individual, la animalele cu performanţe ridicate, pentru a întreţine reputaţia organizaţiilor de control în privinţa acurateţei controlului oficial;

d) Inspecţia şi supracontrolul se efectuează fără a preveni proprietarul animalelor şi controlorul;

Art.40. Inspecţia laboratorului pentru analiza calităţii laptelui

(1) Laboratoarele pentru controlul calităţii laptelui funcţionează în baza regulamentului propriu, aprobat de autoritatea competentă pentru activitatea de ameliorare şi reproducţie.

(2) Inspecţia verifică respectarea regulamentului privind analiza probelor de lapte şi aplicarea uniformă a valorilor standard.

Art.41 Angajamente

Proprietarul animalelor care a solicitat efectuarea controlului oficial recunoaşte deplina şi întreaga valabilitate a prezentelor norme.

SECTIUNEA 3
PRODUCEREA ŞI TESTAREA BERBECILOR ŞI ŢAPILOR UTILIZAŢI LA ÎNSĂMÂNŢĂRI ARTIFICIALE

CAPITOLUL XII. Alegerea mamelor de berbeci şi ţapi şi nominalizarea împerecherilor

Art. 42. Alegerea femelelor candidate şi mame de berbeci şi ţapi

(1) Selectarea femelelor candidate mame de berbeci şi ţapi se efectuează pentru fiecare rasă, cel puţin o dată pe an, la încheierea anului de control.

(2)Sunt admise candidate mame de berbeci şi ţapi numai femelele cu origine cunoscută, cu părinţi înscrişi în secţiunea principală a registrului genealogic al rasei.

(3) Necesarul de femele candidate mame de berbeci şi ţapi este de minim 2 femele pentru o mamă de berbec sau ţap .

(4) Caracterele care fac obiectul selecţiei şi ponderea acestora în valoarea de ameliorare globală, estimată printr-un procedeu BLUP sau mai evoluat, sunt aprobate anual de către autoritatea naţională competentă la propunerea asociaţiilor de crescători.

(5) Ierarhizarea femelelor mame de berbeci şi ţapi se face pe baza valorii de ameliorare globale, stabilită printr-un index al valorilor de ameliorare pentru caracterele analizate.

Art.43. Alegerea taţilor de berbeci şi ţapi

Necesarul de taţi de berbeci şi ţapi se stabileşte de către asociaţiile de crescători, dintre cei mai reprezentativi berbeci şi ţapi amelioratori ai rasei, din ţară şi din import, la propunerea asociaţiilor de crescători.

Art. 44. Nominalizarea împerecherilor

(1)După nominalizarea femelelor mame de berbeci şi ţapi şi a taţilor de berbeci şi ţapi se procedează la nominalizarea împerecherilor. Aceasta lucrare urmăreşte consolidarea însuşirilor de producţie şi exterior corespunzătoare şi corectarea unor defecte.

CAPITOLUL XIII Testarea berbecilor şi ţapilor pentru însămânţări artificiale şi admiterea la reproducţie a ovinelor şi caprinelor

Art. 45. Testarea paternităţii

(1) Testarea paternităţii se face în laboratoare autorizate, cu ajutorul grupelor sangvine sau a altor metode recunoscute şi este obligatorile pentru berbecii din rasele de lapte şi opţional pentru celelalte rase.

(2)După confirmarea paternităţii berbecii sunt admişi în testare după performanţe proprii.

Art. 46. Testarea după performanţe proprii

(1) Testarea performanţelor proprii se execută în staţiunile de testare a reproducătorilor şi producerea materialului seminal, în conformitate prevederile art. 28.

(2)Pot fi introduşi în testare berbeci şi ţapi în vârstă de până la 2 luni, care provin din mame de berbeci şi ţapi dacă sunt identificaţi şi înregistraţi în conformitate cu sistemul naţional oficial.

(3) La terminarea testării performanţelor proprii se procedează la estimarea valorii de ameliorare printr-un procedeu BLUP sau mai evoluat. Pe baza valorii de ameliorare se decide promovarea berbecilor şi ţapilor în altă etapă a testării sau eliminarea acestora, în acord cu prevederile programului de ameliorare.

(4) Berbecii şi ţapii promovaţi în altă etapă a selecţiei sunt apreciaţi după capacitatea de reproducţie care constă în controlul comportamentului sexual, examenul calităţii materialului seminal.

(5)Berbecii şi ţapii declaraţi admişi după cele două etape de testare a performanţelor proprii sunt trecuţi în etapa de testare după descendenţi, în acord cu prevederile programului de ameliorare.

Art. 47.Testarea după descendenţi

A. Testarea pentru producţia de carne

(1) Testarea după descendenţi pentru producţia de carne se realizează pe un număr minim de 10 fii testaţi în fermele comerciale, după metodologia prevăzută la art. 29.

(2) Rezultatele testării descendenţilor testaţi în alte tipuri de unităţi, în conformitate cu prezentele norme, pot fi utilizate ca informaţii suplimentare, pentru creşterea preciziei testării după descendenţi pentru producţia de carne.

(3) Testarea berbecilor şi ţapilor după descendenţi pentru producţia de carne este obligatorie pentru rasele de carne.

(4) Aprecierea berbecilor şi ţapilor după descendenţi pentru producţia de carne se face pe baza performanţelor fiilor, înregistrate în controlul oficial al producţiei de carne şi exprimate prin valoarea de ameliorare estimată printr-un procedeu BLUP sau mai evoluat.

B Testarea pentru producţia de lapte

(1)Testarea berbecilor şi ţapilor după descendenţi pentru producţia de lapte se face pe baza performanţelor obţinute de la minim 10 fiice la prima lactaţie înregistrate în controlul oficial al producţiei de lapte şi exprimate prin valoarea de ameliorare estimată printr-un procedeu BLUP sau mai evoluat.

(2)Testarea berbecilor şi ţapilor după descendenţi pentru producţia de lapte este obligatorie pentru rasele de lapte.

Art. 48. Admiterea la reproducţie a ovinelor şi caprinelor de rasă pură

(1)Fără a se aduce atingere prevederilor alin. 2, toate ovinele şi caprinele de reproducţie de rasă pură, masculi şi femele, care sunt înregistrate într-un registru genealogic trebuie să fie acceptate pentru reproducţie.
(2).(a) Masculii de rasă pură de ovine şi caprine trebuie să fie acceptaţi la însămânţări artificiale, iar materialul seminal al acestora să fie utilizat în aceste scopuri, dacă au fost supuşi testelor pentru monitorizarea performanţelor şi estimarea valorii de ameliorare, conform Deciziei 90/256/EEC, transpusă prin Norma privind metodele de monitorizare a performanţelor şi metodele pentru estimarea valorii de ameliorare a animalelor de reproducţie de rasă pură din speciile ovine şi caprine.
(b) Masculii de rasă pură de ovine şi caprine şi materialul seminal al acestora trebuie să fie acceptaţi la testare, în limitele cantitative solicitate pentru monitorizarea performanţei şi estimarea valorii de ameliorare, conform Deciziei 90/256/EEC, transpusă prin Norma privind metodele de monitorizare a performanţelor şi metodele pentru estimarea valorii de ameliorare a animalelor de reproducţie de rasă pură din speciile ovine şi caprine.
(c) Femelele de rasă pură de ovine şi caprine trebuie să fie acceptate la reproducţie, precum şi ovulele şi embrionii lor.
(3)Materialul seminal, ovulele şi embrionii trebuie să fie colectaţi, trataţi şi stocaţi de către un centru autorizat sau de personal autorizat.

SECTIUNEA 4

CAPITOLUL XIV Înfiinţarea şi conducerea registrului genealogic

Art. 49. Pentru recunoaşterea oficială o organizaţie sau asociaţie a crescătorilor care înfiinţează şi conduce registru genealogic, trebuie să solicite aceasta autorităţilor statului membru pe teritoriul căruia este situat sediul acesteia.

Art. 50. Autorităţile statului membru au obligaţia de a acredita asociaţiile sau organizaţiile crescătorilor care înfiinţează şi conduc registre genealogice, dacă acestea îndeplinesc următoarele condiţii:
1.Sunt persoane juridice, conform legislaţiei în vigoare în statul membru în care se solicită acreditarea;
2. Dovedesc autorităţilor competente că:
   a) funcţionează eficient;
   b) au capacitatea de a înregistra corect datele în registru genealogic;
   c) au un efectiv suficient de mare pentru continuarea programelor de ameliorare a rasei sau pentru prezervarea rasei dacă se consideră necesar;
   d) pot asigura toate datele necesare pentru continuarea programelor de ameliorare sau conservare;
3. Au un set de reglementări care acoperă:
   a) definirea caracteristicilor raselor;
   b) sistemul pentru identificarea animalelor;
   c) definirea obiectivelor ameliorării;
   d) modul de utilizare a datelor privind performanţele efectivelor de animale;
   e) divizarea registrului genealogic, dacă există diferite criterii pentru înscrierea animalelor în registrul genealogic sau dacă există diferite proceduri pentru clasificarea animalelor înscrise în registrul genealogic;
4. Reglementările şi procedurile adoptate în acord cu acest articol să dovedească principiul nediscriminării între membrii.

Art. 51 Dacă, referitor la o anumită rasă, într-un stat membru funcţionează deja una sau mai multe asociaţii/organizaţii ale crescătorilor acreditate, autorităţile statului membru

pot refuza acreditarea unei noi asociații sau organizații a crescătorilor, dacă aceasta pune în pericol existența rasei respective sau periclitează programele zootehnice ale asociațiilor sau organizațiilor existente. În acest caz, statul membru va informa Comisia cu privire la refuzurile şi acreditările acordate.

Art. 52. Autoritățile statelor membre pot retrage acreditarea oricărei asociații sau organizații care înființează şi conduce registre genealogice dacă aceasta refuză sau ignoră deliberat condițiile prevăzute în 50.

CAPITOLUL XV
Criterii pentru înscrierea animalelor şi structura registrului genealogic

Art.53. Pentru a putea fi înscris în secțiunea principală a registrului genealogic, un animal trebuie:

- să fie descendent din părinți şi bunici înscrişi în registrul genealogic al aceleiaşi rase;
- să fie identificat după naştere în conformitate cu regulile acelui registru;
- să aibă un certificat de origine eliberat în conformitate cu regulile acelui registru.

Art. 54. Secțiunea principală a registrului poate fi divizată în mai multe clase, în conformitate cu performanțele animalelor. Numai animalele care îndeplinesc criteriile din art.53 pot fi incluse în una din aceste clase.

Art. 55. (1) Organizațiile sau asociațiile crescătorilor care înființează şi conduc un registru genealogic pot decide dacă o femelă care nu îndeplineşte criteriile din art. 53 poate fi înscrisă într-o secțiune suplimentară a registrului genealogic. Femela trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să fie identificată după naştere conform regulilor registrului genealogic;
b) să corespundă standardului rasei;
c) să îndeplinească criteriile minime de performanță, conform regulilor registrului;

(2)O femelă a cărei mamă şi bunică maternă sunt înscrise în secțiunea suplimentară a registrului genealogic şi a cărui tată şi doi bunici (tatăl tatălui şi tatăl mamei) sunt înscrişi în secțiunea principală a registrului genealogic, poate fi considerată de rasă pură şi poate fi înscrisă în secțiunea principală a registrului genealogic.

(3)Cerințele menționate la alin.1, lit. b) şi c) pot fi diferențiate astfel:

-animale care aparțin rasei dar sunt cu origine necunoscută;

-animale obținute printr-un program de hibridare aprobat de către organizația sau asociația care conduce registrul genealogic.

Art. 56 Organizația care conduce registrul genealogic poate decide ca un mascul care nu corespunde condițiilor de înscriere în registrul genealogic, poate fi înscris într-o secțiune secundară, dacă:

a) este individualizat după naştere conform regulilor stabilite în registrul genealogic
b)a fost apreciat conform standardului rasei
c) corespunde cerințelor minime stabilite în registrul genealogic.

Art. 57. Dacă un registru genealogic conține mai multe clase ale secțiunii principale, un animal care a fost înscris în alt registru genealogic al aceleiaşi rase şi care are caracteristici distincte de populația de aceeaşi rasă înscrisă în registrul genealogic de destinație , poate fi înscris în clasa din registru pentru care îndeplineşte condițiile.

CAPITOLUL XVI Certificarea originii şi a valorii de ameliorare

Art. 58. (1) În certificatul de origine pentru animalele de rasă pură din speciile ovine şi caprine trebuie înscrise următoarele:

-organizația care îl eliberează
-numele registrului genealogic
-numărul de înscriere în registru genealogic
-data eliberării
-sistemul de identificare a animalului
-numărul de identificare
-data naşterii

-rasa
-sexul
-numele şi adresa crescătorului
-numele şi adresa proprietarului
-originea: tatăl, bunicul patern bunica paternă
nr. din registru genealogic nr. din registru genealogic nr. din registru genealogic;
mama, bunicul matern, bunica maternă
nr. din registru genealogic nr. din registru genealogic nr. din registru genealogic.

(2)Rezultatele testului performanţelor proprii şi valoarea de ameliorare estimată după ascendenţi ale animalului, ale părinţilor şi ale bunicilor, sunt incluse în certificatul de origine, conform Deciziei 90/256/EEC, transpusă prin Norma privind metodele de monitorizare a performanţelor şi metodele pentru estimarea valorii de ameliorare a animalelor de reproducţie de rasă pură din speciile ovine şi caprine.

Art. 59. Particularităţile precizate la art. 58 sunt conţinute de:

a).certificatul de origine, în conformitate cu modelul din anexa 1

sau

b). documentele care însoţesc ovinele şi caprinele de rasă pură, caz în care autoritatea competentă va certifica faptul că datele specificate la art. 58 sunt conţinute în documente, după următoarea formulă „Subsemnatul certific că aceste documente conţin datele menţionate în art. 1 din Decizia 90/258/EEC, transpus prin art. 58 din Normele de apreciere a ovinelor şi caprinelor de reproducţie".

Art. 60 În certificatul de origine pentru materialul seminal provenit de la berbeci şi ţapi de rasă pură trebuie menţionate următoarele:

a) toate datele specificate la art.58, cu privire la berbecul donator sau ţapul donator, şi în cazul raselor de lapte, grupa sangvină a acestuia sau rezultatele unui test ce oferă garanţii ştiinţifice echivalente

b)informaţii ce permit identificarea materialului seminal, data colectării acestuia, precum şi numele şi adresa centrului de colectare a materialului seminal şi a destinatarului.

Art. 61. Datele la care se referă art. 60 pot fi indicate:

a) printr-un certificat de origine, în conformitate cu modelul din anexa 2

sau

b)prin documente ce însoţesc materialul seminal de la ovinele şi caprinele de rasă pură, caz în care autoritatea competentă trebuie să certifice că datele specificate la art. 60 sunt conţinute de documente, prin următoarea formulă „Subsemnatul, certific că aceste documente conţin datele menţionate în art. 3 din Decizia 90/258/EEC, transpus prin art. 60 din Normele de apreciere a ovinelor şi caprinelor de reproducţie".

Art. 62. (1) În certificatul de origine pentru ovule provenite de la ovine şi caprine din rasă pură, trebuie menţionate următoarele:

-toate datele specificate la art.58 cu privire la oaia sau capra donatoare
-informaţii care permit identificarea ovulului, data colectării acestuia, numele şi adresa centrului de colectare a ovulului şi a destinatarului.

(2) Atunci când există mai mult de un ovul într-o paietă, aceasta trebuie să fie precizată în mod clar, toate ovulele din paietă trebuind să aibă aceiaşi părinţi.

Art. 63. Datele la care se referă art. 62 pot fi indicate:

a)printr-un certificat de origine, în conformitate cu modelul din anexa 3

sau

b)prin documente care însoţesc ovulele ovinelor şi caprinelor de rasă pură, caz în care autoritatea competentă trebuie să certifica faptul că datele specificate la art. 62 sunt conţinute de documente, prin următoarea formulă „Subsemnatul, certific că aceste documente conţin datele menţionate în art 5 din Decizia 90/258/EEC, transpus prin art. 62 Normele de apreciere a ovinelor şi caprinelor de reproducţie".

Art. 64 (1) În certificatul de origine pentru embrioni proveniţi de la ovine şi caprine din rasă pură, trebuie menţionate următoarele:

-toate datele specificate la art.58 cu privire la oaia sau capra donatoare şi toate datele specificate la art. 60, cu privire la berbecul sau ţapul donator.

-informaţii care permit identificarea embrionilor, data de însămânţare sau fecundare, data colectării acestuia, numele şi adresa centrului de colectare a embrionului şi a destinatarului.

(2) Atunci când există mai mult de un embrion într-o paietă, aceasta trebuie să fie precizată în mod clar, toți embrionii din paietă trebuind să aibă aceiaşi părinți.

Art. 65. Datele la care se referă art. 64 pot fi indicate:

a)printr-un certificat de origine, în conformitate cu modelul din anexa 4

b)prin documente care însoțesc embrionii ovinelor şi caprinelor de rasă pură, caz în care autoritatea competentă trebuie să certifica faptul că datele specificate la art. 64 sunt conținute de documente, prin următoarea formulă „Subsemnatul, certific că aceste documente conțin datele menționate în art. 7 din Decizia 90/258/EEC, transpus prin art. 64 din Normele de apreciere a ovinelor şi caprinelor de reproducție".

Art. 66. Până la aderarea României la Uniunea Europeană, în prezentul ordin, prin termenii „Comisia" şi „Stat membru" se înțelege „România" .

Anexe la Normele
de apreciere a ovinelor
şi caprinelor de reproducție

Anexa nr.1

CERTIFICAT DE ORIGINE
pentru animale de reproducție rasă pură din speciile ovine şi caprine

Organizația care îl eliberează.....
Numele registrului genealogic.....
Numărul de înscriere în registru genealogic.....
Sistemul de identificare a animalului (crotalie, tatuaj, etc).
Numărul de identificare.....
Numele animalului (opțional).....
Data naşterii, rasa, sexul.....
Numele şi adresa crescătorului.....
Numele şi adresa proprietarului.....

TT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic
Tata: nr. matricol .....
nr. din registru genealogic...
MT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic
TM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
Mama: nr. matricol...
nr. din registru genealogic...
MM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...

Rezultatele actualizate ale testelor de performanță şi rezultatele valorii de ameliorare estimate ale performanțelor proprii şi ale ascendenților, părinți şi bunici
Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE SI FUNCTIA SEMNATARULUI

Anexa nr.2

CERTIFICAT DE ORIGINE
pentru comerțul intracomunitar cu material seminal de la berbeci şi țapi de reproducție de rasă pură

A. Particularitățile berbecului sau țapului donator
1.Organizația care îl eliberează.....
Numele registrului genealogic.....
Numărul de înscriere în registru genealogic.....
Sistemul de identificare a animalului (crotalie, tatuaj, etc).
Numărul de identificare.....
Grupa sangvină sau testul echivalent (1).....
Numele animalului (opțional).....
Data naşterii, rasa.....
Numele şi adresa crescătorului.....
Numele şi adresa proprietarului.....

TT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic
Tata: nr. matricol .....
nr. din registru genealogic...
MT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic
TM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
Mama: nr. matricol...
nr. din registru genealogic...
MM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...

2.Rezultatele actualizate ale testelor de performanță şi rezultatele valorii de ameliorare estimate ale performanțelor proprii şi ale ascendenților, părinți şi bunici
Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE SI FUNCTIA SEMNATARULUI
B. Particularitățile materialului seminal
Sistemul de identificare a materialului seminal (culoare, număr).....
Identificare.....
I.

Număr de doze	Data(ele)de colectare	Nr. identificare a animalului donator	Rasa

II.Originea materialului seminal
Adresa centrului (elor) de colectare a materialului seminal.....
Destinația materialului seminal.....
Numele şi adresa destinatarului
Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE ŞI FUNCTIA SEMNATARULUI
(1) Pentru rasele de lapte

Anexa nr.3

CERTIFICAT DE ORIGINE

pentru ovule de la animalele de reproducție de rasă pură din speciile ovine şi caprine

A. Informații cu privire la oaia sau capra donatoare
1.Organizația care îl eliberează.....
Numele registrului genealogic.....
Numărul de înscriere în registru genealogic.....
Sistemul de identificare a animalului (crotalie, tatuaj, etc.).....
Numărul de identificare.....
Numele animalului (opțional).....
Data naşterii, rasa,.....
Numele şi adresa crescătorului.....
Numele şi adresa proprietarului.....

TT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic.....
Tata: nr. matricol .....
nr. din registru genealogic.....
MT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic.....
TM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic..... Mama: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic.....
MM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic.....
2. Rezultatele actualizate ale testelor de performanță şi rezultatele valorii de ameliorare estimate ale performanțelor proprii şi ale ascendenților, părinți şi bunici
Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE SI FUNCTIA SEMNATARULUI

B. Particularitățile ovulelor
Sistemul de identificare a ovulelor (culoare, număr).....
Identificare.....
Număr de ovule pe paietă
I. Număr de ovule/ Data(ele) colectării/ Identificarea oii sau caprei/ Rasa/
II. Originea ovulelor
Numele şi adresa centrului (elor) de colectare a ovulelor.....
Destinația ovulelor.....
Numele şi adresa destinatarului

Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE ŞI FUNCTIA SEMNATARULUI

Anexa nr.4

CERTIFICAT DE ORIGINE

pentru embrioni de la animalele de reproducție de rasă pură din speciile ovine şi caprine

A. Informații cu privire la berbecul sau țapul donator
1. Organizația care îl eliberează.....
Numele registrului genealogic.....
Numărul de înscriere în registru genealogic...
Sistemul de identificare a animalului (crotalie, tatuaj, etc).....
Numărul de identificare.....
Grupa sangvină sau testul echivalent (1) .....
Numele animalului (opțional).....
Data naşterii, rasa.....
Numele şi adresa crescătorului.....
Numele şi adresa proprietarului.....

TT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
Tata: nr. matricol .....
nr. din registru genealogic...
MT: nr. matricol...
nr. din registru genealogic...
TM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
Mama: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
MM: nr. matricol...
nr. din registru genealogic...

2. Rezultatele actualizate ale testelor de performanță şi rezultatele valorii de ameliorare estimate ale performanțelor proprii şi ale ascendenților, părinți şi bunici
B. Informații cu privire la oaia sau capra donatoare
1.Organizația care îl eliberează.....
Numele registrului genealogic.....
Numărul de înscriere în registru genealogic...
Sistemul de identificare a animalului (crotalie, tatuaj, etc).....
Numărul de identificare.....
Numele animalului (opțional).....
Data naşterii, rasa, sex.....
Numele şi adresa crescătorului.....
Numele şi adresa proprietarului.....

TT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
Tata: nr. matricol ...
nr. din registru genealogic...
MT: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
TM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...
Mama: nr. matricol...
nr. din registru genealogic.....
MM: nr. matricol.....
nr. din registru genealogic...

2. Rezultatele actualizate ale testelor de performanță şi rezultatele valorii de ameliorare estimate ale performanțelor proprii şi ale ascendenților, părinți şi bunici.

Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE SI FUNCTIA SEMNATARULUI
C. Particularitățile embrionilor
Sistemul de identificare a materialului seminal (culoare, număr).....
Număr de identificare.....
Numărul de embrioni pe paietă.....
I.

Numărul de embrioni	Data însămânțării	Data recoltării	Nr. identificare al oii sau caprei donatoare şi berbecului sau țapului donator	Rasa

II. Originea embrionilor
Adresa centrului (elor) de colectare embrionilor
Destinația embrionilor.....
Numele şi adresa destinatarului.....
Întocmit ..... la.....
Semnătura.....
NUMELE CU MAJUSCULE ŞI FUNCTIA SEMNATARULUI

Anexa nr. 5

FOAIE DE BONITARE

Numărul matricol: ..... sexul: ..... rasa-varietatea:.....

Data naşterii.....Data bonitării.....Nr.RG.....

Detinator (ferma-localitatea-crescător) .....

I. APRECIEREA PERFORMANTEI PROPRII

	PUNCTAJ
1. ***CULOAREA PIELICELEI*** a) neagră: negru-albăstrui(100), negru (75), negru-roşcat (25); b) brumăriu: normal (100), închis (60), deschis (50); c) comor: normal (75), închis (50), deschis (25); d) sur-argintiu sau bronz (125); auriu, platiniu sau nuanța oțelului(100); nuanța chihlimbarului (75). *Uniformitatea*: bună (30), mijlocie (20), slabă (10). Particularitați de culoare	....
2. BUCLAJUL PIELICELEI Forma buclei : a) tub: tub-lung (135), mijlociu (115), scurt (90); bob mare (90), mijlociu (75), mic (60) b) inelate: inele (60), tirbuson (60), melc, tigau, secera, semiinele (40); c) bucle desfăcute: impislite (30), vata (25); d) bucle aplatizate: - val cu luciu intens(120), cu luciu bun(100), fara luciu(50); - tub-plat: cu luciu intens(120), cu luciu bun(90), fără luciu (60); - moarat: cu luciu intens(125), cu luciu bun(100), fără luciu(50); - combinate: coasta, coama (50).	....
Mărimea buclei: mijlocie(25), mijlocie-mică(20), mică(10), mare (5). **Gradul de închidere a buclei**: 1/1 (50), 3/4 (40), 1/2 (30), 1/4 (20). **Direcția de înrulare:** coadă-cap (25), cap-coadă (20), mixtă (10). **Uniformitatea buclelor**: bună (50), mijlocie (25), slabă (20). **Rezistenta şi elasticitatea**: bună (50), mijlocie (25), slabă (20).	....
Desimea buclelor: deasă (25), potrivit de deasă (10), rară (5). **Modelarea buclelor**: foarte bună(50), bună(5), satisfăcătoare(10), slabă(5). **Model predominant**	....

3. CALITATEA FIBREI • în ansamblu: - mătăsoasă (50), aspră (25), moale (15), lânoasă(10); uscată (10), friabilă (5); - grosimea: normală (10), subțire (5), groasă (5); - lungimea: mijlocie (10), lungă (5), scurtă (5).	....
4. LUCIUL FIBREI SI BUCLAJULUI - intens (75), bun (60), satisfacător (50), slab-metalic (30), mat-fară luciu (10)	.....
5. PIELEA - după grosime: subțire-normală (25), foarte subțire (20), groasă (10), foarte groasă (5); - după mărime: mare (15), mijlocie (10), mică (5).	....

II. APRECIEREA CONFORMATIEI CORPORALE-CONSTITUTIEI

1. CONFORMATIA CORPORALA - cap: tipic (3), semitipic (2), atipic (1); - linia superioară: tipică (2), semitipică (2), atipic (1); - coada: tringhiulară cu S (2), semitipică (2), fară S – lungă (1)	....
2. CONSTITUTIA - robusta (3), fină (2), grosolană (2), debilă (1) Pigmentația mucoasei.....	.....

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial", Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.U.I. 427282; Atribut fiscal R,
IBAN: RO75RNCB5101000000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea" București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23
Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial"

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 bis/15.II.2006 conține 108 pagini. Prețul: 21,60 lei noi/216.000 lei vechi **ISSN 1453—4495**

Acest număr al Monitorului Oficial al României a fost tipărit în afara abonamentului.